

Mūsų Obalsis: Už Progresą, Taiką ir Demokratiją!

VILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėm ir per žmones lai neišnyks nuo šios žemės". -ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XXI, No. 218

SESTADIENIS, RUGSEJO (SEPTEMBER) 14 D., 1940 M., CHICAGO, ILLINOIS

KAINA TRYS CENTAI

KASDIENA...

Nelaimė Japonai ir SSSR Smulkių Biznių Ėdikai Lietuvių Tautininkai

Hercules parako įmonės eksploatacijai užmušta 28 ir sužeista 83 darbininkai. Tai karo ir gundimo aukos. Privažiavo "tyrinėtojų," į jėškoma priežasčių, daroma kaltinimai. Bet priežastis veikiausia bus paprasta — per didelis skutumai ir stoka sąsuga.

Karas jau turi savo aukas ne vien Dovyry ir Hamburge, bet ir New Jersey.

Vakar Chicagoj buvo sustojęs p. Wendell Willkie. Sako, apie 3000 žmonių susirinko jį patikinti.

Republikonai galėjo ir daugiau suorganizuoti, juk Chicagoj jų yra daugiau.

Japonų laikraštis "Kokomin" sako, kad nėra tokio klausimo, kurio Jungtinių Valstijų ir Japonijos valdžios nesiskirti. Karo pavojus kasdien didėja. Japonijai būtina geresni santykiai su Sovietų Sąjunga.

Anglijos vyriausybė jau susitaiko su SSSR Pabaltijo klausimu. Pabaltijo salys turi apie 84,000,000 svarų sterlingų aukso Anglijoj, o Anglijos išeilni tase šalys siekia 5,500,000 svarų sterlingų.

Angliai sako, tegul tie pinigai taip ir pasilieka iki karo pabaigai.

Anglija taipgi parenduos iš SSSR 30 ar 40 Latvijai ir Estijos laivų, kurie yra jos portuose.

Sovietų premieras buvo pasiūkęs Vokietijos ambasadorių grovą von Schulenburg ir pareiškė, kad SSSR suinteresuota Dunojaus kontrolės reikalu.

Vokiečiai bandė ignoruoti SSSR, bet negalės to daryti.

Vokiečiai taipgi ištraukė savo nacionalus, viso 128,000, iš Besarabijos ir Bukovinos. To reikalavo Sovietai.

Atrodo, SSSR neduos naziams šeiminkauti Balkanuose.

Štai kas eđa smulkūs biznierių Amerio, Roebuck & Co. savo pirmą krautvę užėjo 1925 m., o šiemet sako parduos už \$450,000,000 ir pelno mano turėti \$30,000,000.

Tai ūk vienas "čainstorių" trustas, o juk jų yra keletas.

Du Chicago laikraščiai ypač neįsileidžia nė vienos svarbesnės žinios apie Sovietų Sąjungą — tai Hearsto "Americans" ir Grigaičio "Naujienos".

Sako, "Naujienų" redaktoriui pradeda vieną šoną skaudėti kai yra SSSR prielankių žinių spaudoj.

Lietuvių tautininkai giriasi Philadelphiaj suvažiavę sutvėrę dvi organizacijas: "Lietuvos fondą" ir "Amerikiečių tautininkų sąjungą."

Tautininkų organizacijos yra kaip tie gyvūnai, kurie tik vieng vasarą gyvena.

Kas metai jie suvažiuoja ir kas metai sutveria tautininkų sąjungą ir paskai sekanties metais svėl tveria tą pačią tautininkų sąjungą.

ITALŲ JĖGOS ĮSIVERŽĖ Į AIGIPTĄ

CIO TARYBA PASMERKĖ KONSKRIPCIJĄ

RAGINA DARBININKUS BUDĖTI IR RUDENĮ NEBALSUOTI UŽ VERSTINO KAREIVIAVIŲ SA-LININKUS

New Yorkas, rugs. 13.—New Yorko Industriųjų Unijų Taryba paskelbė rezoliuciją, labai kritišką prez. Roosevelto atžvilgiu ir priešingą verstinio kareiviavimo biliumi.

Nepaprastu aštrumu rezoliucija smerkia kareiviavimo biliumi ir sykin gyviausia ragina darbininkus balsuoti prieš ir atglauti kitus balsnot prieš tuos kandidatus rudens rinkimuose, kurie dabar stoja už konkskripcijos biliumi.

Rezoliucija ragina darbininkus remti Taikos Kongreso (Emergency Peace Mobilization) tarimus, kurie buvo padaryti Chicago suvažiavime.

KONSKRIPCIJOS BILIU VARU NORI PERVARYT

Washingtonas, rugs. 13.—Senato-atstovų buto bendras komitetas, spiriamas administracijos, skubiai veikia kad juo greičia perleistu verstinio kareiviavimo biliumi. Biliaus šalininkai tariasi biliumi varu pervaryti dar šią savaitę, jeigu biliumi neprisišęs kalnai protestų.

American Peace Mobilization darbuotojai Washingtono turi tikrai davinį, kad visuomenės protestai prieš biliumi kasdien didėja. Iš visų šalies miestų ir miestelių visai plaukta plaukia.

Washingtono vis daugiau matytis piketuojančių biliumi. Pikietininkai dėvi ženklus su perspėjimo kongreso atstovams, kad "jūs yės už biliumi—rudeni reikš no už jus."

Taikos veikėjai tvirtina, kad dar galima biliumi atumsti. Daugiau reikia protestų kongreso nariams ir abiejų butų komitetui, kurio rankose bilius dabar yra.

Jeigu biliumi ir priimtu, tai tuomet reikėtų prezidentą apkrauti protestais ir tas galėtų jį sutvėrti nuo biliaus pasirašymo.

Kanados Valdžia Įkalino Antrą Jurininkų Unijos Sekretorių

Montreal, Que.—Anglijos valdžios policija vakar suėmė Davidą Sinclair ir patalpino jį koncentracijos stovyklą kaip komunistą. Stovykloj Sinclair bus laikomas iki karo pabaigai.

Įkalintasis yra sekretorius stiprios kanadiečių jurininkų unijos.

Japonai Nuožmiai Bombardavo Kinijos Laikiną Sostinę

Auga Masinis Judėjimas Prieš Petaino Režimą

Bazelis, Šveicarija, rugs. 13.—Pranešimai atėjo iš neokupuotos Francūzijos parodo, kad tenai vystosi rimtas ir platus masinis judėjimas prieš Petaino režimą. Ypatinai Petainui priešingas judėjimas didelis industriniuose centruose, kur jau prieš karą komunistų jėka buvo stipri.

Miestuose kaip Marselies, Toulouse ir Lyons visiemis matoma, kad pogrindinė jėga sudėtingai ir organizuotai ten veikia.

Nematyt žymesnio pritrimo gen. de Gaulle judėjimui. Tik klerikalų sluoksniuose reikšiami pro-britiška tendencija.

Pasekmę judėjimo ir ekonominiu chaoso, Petaino režimas labai silpnas.

Petaino Valdžia Atmetus Sunkius Reikalavimus

Washingtonas, rugs. 13.—Petaino valdžia atmetė du reikalavimus Hitlerio ir Mussolini reikalavimus. Reikalavimų atmetimas esą gali neigiamai atsiliepti Petaino valdžios gyvenimui ir jukupuotos Francūzijos lūseną.

Sakoma, Italai užsipyrušiai reikalauja Petaino demobilizuoti francūzų armiją Afrikos šiaurėje, kurios skaičius siekia per 200,000 kareivių. Italai sako, kaip dabar yra, tai armija gali atsimesti nuo Petaino ir prisidėti prie britų.

Vokiečių reikalavimas esą dar akceptiškesnis. Jie nori, kad Petaino valdžia atiduotų Vokietijai 58 nuosimėnus visų Vokietijos gyvulių. Gyvuliūs naziai gabantysi Vokietijon ir pianų maistui.

ANGLIAI NUGINCINA VOKIEČIŲ KALTINIMUS

Londonas.—Anglijos valdžia nuginčino vokiečių kaltinimą, bšk jos lėktuvai mėtė į Vokietijos bulvių laukus, bulves naikinančius vazbdžius. Anot vokiečių, anglai nori tais būdinais gyvialis sunaikinti vokiečių bulvių derlių.

Londonas, rugs. 13.—Anglijos valdžia, kaip tvirtinama, pasiūlė Sovietų Sąjungai propoziciją išspresti ginčą, kilusį tarpe Sovietų Sąjungos ir Anglijos ir priešiztes Lietuvos, Latvijos ir Estijos prisidėjimo prie Sovietų Sąjungos.

Be kita ko, Anglijos valdžia siūlo Sovietų Sąjungai atsižadėti 4,000,000 sterlingų esamų Pabaltijo bankuose ir tų šalių bankuose deponuotų Londono bankuose. Anglija iš savo pusės atsižadėtų investymų Pabaltijoj, sumoje 5,500,000 sterlingų.

Londonas virsta griuvėsiais

JAPONŲ SPAUDA SAKO, SANTYKIAI SU AMERIKA LABAI ĮTEMPTI

STENGIASI SUSITAKTI SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Tokio, rugs. 13.—Laikraštis "Kokumin" taikiai kalbės už karo ministeriją, pareiškė kad Japonijos valdžia dedanti pastangas priieiti prie susipratimo su Sovietų Sąjunga. Japonijos valdžia esą norinti išsystyti geriausius santykius su Sovietais vyriausia dėlo, nes mato, kad Jungtinės Valstijos ruošiasi prieš Japoniją.

Laikraštis primena, kad Jungtinių Valstijų didinamas karinių laivynų abejuose vandenynuose atkreiptas ne prieš Vokietiją, bet tiesiai prieš Japoniją. Taip jau laikraštis nesutinka su valstybės sekretoriaus Hull pasiūlymą, kad geležis pačiai Amerikai.

ANGLIJA NORI TAIKYTIS SU SSSR PABALTIJO KRAŠTŲ KLAUSIMU

Londonas, rugs. 13.—Anglijos valdžia, kaip tvirtinama, pasiūlė Sovietų Sąjungai propoziciją išspresti ginčą, kilusį tarpe Sovietų Sąjungos ir Anglijos ir priešiztes Lietuvos, Latvijos ir Estijos prisidėjimo prie Sovietų Sąjungos.

Be kita ko, Anglijos valdžia siūlo Sovietų Sąjungai atsižadėti 4,000,000 sterlingų esamų Pabaltijo bankuose ir tų šalių bankuose deponuotų Londono bankuose. Anglija iš savo pusės atsižadėtų investymų Pabaltijoj, sumoje 5,500,000 sterlingų.

Anglija esą pasirengus išnuomoti iš Sovietų Sąjungos 30 ar 40 Latvijai, Estijos ir Lietuvos laivų, kurie šiuo tarpu randasi Anglijos uostuose.

Anglija norėtų kad pastarasis klausimas tuojaus būtų pravestas gyvenamai, o pirmasipinigių klausimas, atidėtas iki karo pabaigos.

SMARKŪS MŪŠIAI VYSTOSI VISU RuožTU LINKUI ALEK-SANDRIJOS—SAKO ANGLAI

TREČIU KARTU VOKIEČIAI UZGAVO BUCKINGHAM RUMĄ, PARLAMENTO IR VALDŽIOS NAMUS

BELFAST, Šiaurinė Airija, rugs. 13.—Skersai Angliją perskridę nazų lėktuvai nuostolingai bombardavo Belfastą ir jo apilinkę.

Londonas, rugs. 13.—Vakar trečiu kartu naziai bombom paalėkė j karaliaus Jurgio rezidenciją — Buckingham rūmą. Šiuo atveju rūmus tiesioginiai užgautas. Viens iš penkių bombų gij

DAUG UZMUSTA CIVILIŲ ŽMONIŲ

Londonas, rugs. 13.—Aviacijos ministerijos komunikatas teigia: kad daug civilių žmonių užmušta ir sužeista. Ypatinai daug darbininkų žuvo fabrikuose tiesiai prie darbo, kuomet nazų bombieriai per tūristus debesis ir fūkanas ėmė drėbti sunkiausios bombas ant industrinės miesto apilinkės.

Kelioika nazų lėktuvų virš Londono nusautė. Stebėtojai matė kaip vokiečiai lakūnai parašautais leidosi. Jų esą buvo nemažai.

Londonas MIRTINAI ESAS SUZEISTAS

Berlynas, rugs. 13.—Ankšto vokiečių karinė vadovybė tvirtina, kad anglų valdžia slepiantį tikrą Londono padėtį. Londonus, kaip gyvlyngias nervų centrus imperijos, jau mirtinai pažeistas, sako karinė vokiečių vadovybė.

Naziai įsitikinę, kad už sekančią aštuonių dienų Londonas bus parbloktas, gulės suaparyliuotas.

PAŽANGŪS DARBIČIAI Nominuoti Minnesotėje

Minneapolis, Minn.—Buvus Minnesotės valdžios darbiets gubernatorius Elmer Benson Farmerių Darbo Partijos nominuotas senatorium, o buves kongresmanas John Bernard nominuotas kongresmanu.

Renegatas Shipstead j senatorius iš naujo nominuotas, bet jau republikonų tikietis.

Advokatų Gildija Ragina Gint Mažų Partijų Teises

Washingtonas.—National Lawyers Guild civilinę teisingumo komitetas paragino teisingumo departamentą ginti politines teises mažųjų partijų. Ypatinai komitetas atkreipė departamentą į padėtį Komunistų Partijos.

Pasiūstas teisingumo departamentui raštas pataria generalinui prokurorui Jacksonui nevilkinti užvesti tardymą valdiniukų, kurie strukukė komunistam rinkti parusar arba tuos parusar sukoneveikė, kad partiją atstumti nuo balotų.

New Yorkas.—Pro-britų grupė padėjo intensyvių vaju, kad paveiktų visuomenės nuomonę, imant duoti Anglijos valdžiai bent 25 naujaisius ir didinčius Amerikos armijos bombierius.

Lietuvos TSR VALDYBINĖ RESPUBLIKA

721272

"VILNIS"

LITHUANIAN LABOR DAILY
Published daily except Sunday, and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc.

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago, Ill.
PHONE, VICTORY 1455

Entered as second class mail September 28, 1926, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Vėl Nutilo

Kiek laiko atgal vienas Chicago laikraštis pranešė, kad teisingumo departamentas tyrinėja Chicago nazų Bundą ir jo santykius su "tėvu" Coughlinu.

Nuo to laiko—vėl tylia. Matyt, viršūnėse dedama pastangų kaip nors tą tyrinėjimą užbloktų, nuslopinti, kad apie tą kunigą nei lapė nelotų.

Hitlerininkai laiko kun. Coughliną aukštoj pagarboj. Taip-pat ir Italijos fašistai.

Tik šiomis dienomis pranešė iš Romos, kad Farinacci, vienas iš gyvųjų Mussolini lėtenantų, iškėlė Coughliną į padanges, kaip "vyriausią kovojantį prieš žydų demokratinę propagandą."

Už šiuos komplimentus kun. Coughlin nepasilikto skolingas. Mussolinis, jo akimis žiūrint, yra išmintingiausias valstybės vyras, nes jis susitaikęs su popiežium ir-padaręs Italijai vyriausiu bažnyčios ramsčiu.

Cia yra visi daviniai įrodymai, jog turima reikalo su penktąja kolona. Prie to dar galima pridėti, kad Coughlinas eina išvien su "krikščionišku frontu," o tas teroristinis "frontas" eina su juo.

Bet valdžios agentai to nemato. Ta dvasiška asaba, išrodo, užsitikrino sau nepalikimybę. Penktosios kolonos darbas varomas viešai.

Valstybiniai Ūkiai

"Pravdos" numerį iš 19 d. liepos randame labai įdomų straipsnį apie derlius, kurį duoda sovietiniai valstybiniai ūkiai (soychozai). Emė gana daug laiko, kol jie susitvarkė. Dabar jie jau tikrai pavyzdiniai ūkiai.

Rostovo srity yra sovechozas "Gigantas". Šiais metais jame buvo užėsta rugiai ir kviečiai 20,000 hektarų. Tai jau tikras žemės ūkio fabrikas. Suėmus derlių ir tuoj jį sumalus, kiekvienas hektaras davė 120 pūdų miltų! Bet buvo dar geresnių valstybinių ūkių. Liubinsko sovechozas davė 130 pūdų nuo hektaro; Kalmlyko sovechozas davė iki 156 pūdų.

Laukų valymas, kaip jau prasideda, tai eina visais garais. Tame pačiame "Giganto" sovechoze trys kombainai per dieną nuvalė 120 hektarų. Kiti kombainai—biski mažiau.

"Pravda" rašo: "Kova už aukštą derlių apsvaivinkavo pasisekimu. Sovechoziniuose laukuose išaugo gausingiausias derlius."

Toks "fabrikinis" ūkio vedimas, kur mašinerija susivienija su agronomijos mokslu, ne tik užtikrina puikų derlių, bet patiems žmonėms, žemdirbiams, labai palengvina darbą. Žemdirbiai, susimėtę į stambias kolonijas, apsirūpinia visais kultūriniais patogumais. Galima sakyti, kad jie gyvena miestietiška.

Lietuvių tokių valstybinių ūkių taip-pat bus. Tai bus dvarai, tik jau be dvarininkų. "Dvarininkais" bus patys žemdirbiai.

Katalikai, Apsisaugokit!

Lietuvių katalikų spauda ragina lietuvius katalikus sukoti pabėgėliams iš Lietuvos. Tie pabėgėliai Berlyne sukūrė "Draugiją Lietuvos Pabėgėliams Selti". Šiai draugijai kuniginiai elementai rinksią aukų.

"Laisvė" tuo reikalu rašo: "Vadinasi, bus renkamos aukos ir siunčiamos į nazių valdomą Vokietiją, į kurią subėgo visokių Lietuvos liaudies neprietelių. Kas gi ten bėgo? Bėgo "tautos vadas" Smetona, su visa eile žvalgybininkų, fabrikantų ir dvarponių. Bėgo tie žmonės, kurie per ilgus metus engė Lietuvos liaudį, o bėgdami—ją apvogė, pasigrobdami visuomenės pinigų krūvas. Jie, būdami Lietuvoje, buvę Hitlerio agentai ir buvo manę Lietuvą perleisti Vokietijai. Dabar jie pas Hitlerį gavę prieglaudą ir prašo, kad Amerikos lietuviai juos gelbėtų, juos šelptų.

"Pinigai jiems reikalingi ne pragyvenimui, bet visokioms provokacijoms vesti prieš naująją Lietuvą."

Nei cento jų agentams Amerikoje!

Matote, buvo sugedęs tautos branduolis, nuo pat viršūnės iki apačių, tai Dievas ir užleido "koronę."

Toliaus "Darbininkas" paduoda citatų iš rašto to uoliaus kataliko, J. K. M.:

"Aš gi sakau, kad didėli Dievo maldieji, kad jie tik tebeduoda, nes turėtume laukti tokios pat busmės, kaip anais laikais Sodomo ir Gomoros likimas kad buvo. Tik pažūrėkime į šiu dienų žmonių gyvenimą, elgėsi ir jų darbus. Jau nežiūrėti, kurie piktybių pasidavė, bet ne ką geresnio galima matyti ir pas tuos, kurie dar vadinasi neva katalikais. Ir ne tik pas prasielkus, bet ir pas mūsų vadus—Hyderis, tik paviršutinis jų aktyvumas bei sukivimas, o širdyje tikros katalikybės ir artimo meilės tai nei kibirkštėlės."

Todėl Dievas ir užleido tą "baisią busmę"—bolševikų!

Bet jeigu taip, tai dievulis nori pataisyti tą "Sodomą ir Gomorą" su bolševikų pagalba. Išėina, kad bolševikai yra aukščiausio įrankio! Todėl plovoti prieš juos "sodomistams" nevalia, nes jie prasmegs dar didesnėse nuodėmėse!

Iš šalių žiūrint, norisi ir juoktis ir galėtis tą žmonių. Tiek daug kudikiškumo jų protavime. Dievas juk nieko bendro neturėjo su tuo, kas buvo Lietuvoj, nei su tuo, kas joje įvyko po 15 birželio. Negalima kaltinti ir elintus katalikus už tai, kas pirmiau buvo Lietuvoje.

Už "Sodomą ir Gomorą" atsako smetonaižiai ir jų artimiausi pagalbininkai klerikalai. Bet ar yra vilties, kad jie pasitaisyti ir nužemintai primty "Dievo busmę," kaip rašo "Darbininkas"? Nieko panašaus!

Jie piestu stvoja prieš tą "Dievo valią," kuo įrodymu yra ir tas pats "Darbininkas" ir visi klerikalų laikraščiai. Tai farizėjiška "savikritika," su kuria jie patys nei nemano skaitytis.

Tą patį reikia pasakyti ne tik apie Brooklyno džiovis suėstus buržuazinius šunlapius. Panašiai elgėsi ir Chicago smoky laikraštis, marijonų organas ir tt. Apie lietuvių buržuazinius redaktorus reikia pasakyti, kad savo laiku jie visi kiaulės ganė, nes buvo mūzių vaikai. Bet kada muzikas pasidaro ponu, tai jame pranyksta ir tie kultūriško apsiėjimo požymiai, kurie yra pas piemenukus.

V. ČEPINSKIS

Vienas Chicago laikraščio praneša, kad Kaune mirė prof. V. Čepinskis, kuris tu laiką buvo Lietuvos Universiteto rektorium. Tas laikraštis, pranešdamas apie prof. Čepinskio mirtį, taip pat įproga iškoveiklia ko-

APŽVALGA

KATALIKIŠKA SAVIKRITIKA

Bostono "Darbininkas" pradeda katalikišką savikritiką. Jis pradeda aiškinti kodėl "Dievas nubaudė Lietuvą," užleisdamas ant jos bolševikus.

Sako tas laikraštis: "Vis daugiau girdisi balsų, kad bolševikų užplūdimas yra aiški Dievo busmė. Tu mintį ypač patėrėna katalikiškos darbininkijos nariai, tai yra gerokai prasivienė laikraščių skaitytojai ir bendradarbiai. Ypač vienas (p. J. K. M.) uolus katalikas ir stropus lietuvių gyvenimo stebėtojas nuo pat nepriklausomybės kurimos laikų, negali pakęsti tautos branduolio sugedimo ir viršūnės ir pačioj liaudij."

Socialistų tikra to žodžio prasme jis niekuomet nebuvo, nors socialistai jį ir savinasi. Kuniginiai elementai jį vadino skaltubalnu gal dėl to, kad jis apie klesų kovą buvo išsireiškęs, jog tai "žmonių sugyvinimo" įrankis. Jau vien tik tas gali buti įrodymų, kad jis neturėjo jokio supratimo apie marksizmą, kaip jis neturėjo jokio supratimo apie klesų kovą.

Labai gali buti, kad jis prastai jautėsi prie smetoninio režimo, bet mums nėra žinomas joks faktas, kad jis būtų aktualiai kovojęs prieš tą režimą.

MIRAŽAI

Klaidžiojajantiems Saharos pusiosė visuomet vaizduojasi mirażai, nebuvęliai oazai su palmėmi ir šaltiniais vandens. Taip ir Brooklyno tautininkų "Vienybei" vaizduojasi:

"Visuomenė yra armija, draugijos ir įvairios organizacijos yra tos armijos daliniai. Tu organizacijų veikėjai ir valdybos yra tų daliųjų vadai..."

Koks majestotiškas vaizdas! Bet jis tuoj sutirpsta, kuomet "Vienybė" nori prie jo prisitarti.

Nėra tos armijos, kuriai "Vienybė" nori įbrukti save, kaip "didžiausią ginklą."

Bet jei ji ir butų, tai ką ji darys su tuo popieriniu instrumentėliu, taip nusinešiojusiu per 55 metus, kad

munistus ir naująją Lietuvos santvarką, nors nieko tikro nėra žinoma, kaip vėlionis į tai žiūrėjo. Kiek žinoma, tai didelė dauguma profesorių mielai sutinka darbuotis ir prie socialistinės valdžios.

Dar budamas Liepojaus komercinės mokyklos direktorium, Čepinskis visuomet daugiau linko prie gamtos mokslų ir matematikos, bet ne prie politikos. Jam pačiam ir kitiems butų būvę daug naudingiau, jeigu jis nebūtų vėlesniais laikais palinkęs į politiką.

Laikė pasaulinio karo Anglijos valdžią prižadėjo duoti nepriklausomybę Indijai, jeigu Indija duos Anglijai pagėbos nugalėjimui Vokietijos. Indijos liaudis patikėjo Anglijos prižadams ir su entuziazmu aukavo šimtus tūkstančių gyvybių ir milijonus turto, kad tik nugalėti Vokietiją. Bet pasibaigus karui Indijos gyventojams uždraudė ir kalbėti apie nepriklausomybę, arlia kokių nors laisvę.

Indijoj prasidėjo tap vadinamas "ramus judėjimas" už nepriklausomybę, kad pareikšti protestą Anglijos valdžiai. 1919 metais Amritsar mieste susirinko apie 10,000 žmonių. Ramiu su maldomis, religinėm ceremonijomis maldauti, kad Anglijos viešpatai išpildytų savo prižadėjimą.

Generolas Dyer išaukė savo kariuomenę ir be "jokios" pasaragos, ar persėjimo atidūrė ugį į susirinkusius, ir tol šaudė, kaip jis patį pareikšė sako, kol pasibaigė kulkos. Žmonės bėgo kurie tik galėjo išbėgti, daugybė buvo užmuštų ir sužeistų. Generolas pat komandavo šauti į tas vietas, kur daugiausia žmonių. Apie šį įvykį rašo Britanijos korespondentas, Indijoj (Sir Va-

lindine Chirol, savo knygoj "India," p. 208.)

Amritsar įvykis tai ne vienatintis atsitiktis. Pastorių scenų įvyksta dažnai. Per pastorių arčiau del šimtus metų Anglijos valdinkavimo Indijoj yra atsitikimų tokių, kurių pasaulis dar nežino.

Indijos liaudis legaliu būdu kovoją už savo teises. O anglai imperialistai masiniai juos naikina provokudomai riatūs, kad pasinaudojus padėtim puli liaudies kovotojus.

Mieste Peshawar, 1930-32 metais, Anglijos kareiviai užpuolė dalį Indijos kariuomenės nugalavę ir suaukdė tik delto, kad tie kareiviai atsiskak šauti į savo brolius indusus.

Indijoj yra suvirš 100,000 politinių kalinių, kuriuos sumetę laiko del to, kad jie kovoją už laisvę, už nepriklausomybę.

"Young India" rašo, kad politiniai kaliniai žiaurai kankinami.

Britanija iščulpija iš Indijos 100,000,000 svarų sterlingų į metus tik dividendais, o kur kiti tiesioginiai šaltiniai, kurie teka kuomet be perstojeimo. Indija yra neįseimiamas aruodas Anglijos piniguočiams.

Indija turi 700 princų ir princesų. Tos gausios dykduonij Indijos liaudžiai nepigiaj atseidai.

Indijos liaudis tikrai nesigalės susikračius Anglijos režiną ir pasiūsuosvis nuo feodalizmo liekany. Liaudis galės pasiekti auktesniojo gyvenimo kadh apsvaivys nuo tų išnaudotojų.

Valanda pasiūsuosvisu jau artinasi ir delto išnaudotojai ir jų klupėninkai desperatikai puola klaukėnia, kas tik jiems pasipriešina.

J. M. K. as.

KAIP BRITŲ IMPERIALISTAI VALDO INDIJĄ

Didžiosios Britanijos imperialistai valdo didžiulę, su 350,000,000 gyventojų, Indiją. Prie monės, kurias britai naudoja, kad išaikyti daugiau kaip šėsis syklius didesnę indėnų tautą yra nuožmios.

Visos imperialistinės šalys, o Anglija ypatingai, žiauriai slopina savo pavaldinius. Britanijos imperialistai slepia tikrąją padėję kolonijose ir pusiau kolonijose. Jie palaiko griežtą žinių monopoliją, ir stropiai cenzuroja cirkuliuojančius raštus, kad pasulsi mažiausia žinotų, apie ketėjimus kolonijose gyvenančių žmonių.

Antra priemonė Anglijos imperialistų, tai nesantikaiz viduje, Indijoj kiekvienas valdinkinas yra kaip karulukas. Kiekvienas slopina savo pavaldinius, pradėdamu nuo mokesčių rinkėjų, laigiant generalais, jie visi turį neprabytą galią ir puoia Indijos žmones, vien tik už protesto pareikšimą.

Laikė pasaulinio karo Anglijos valdžią prižadėjo duoti nepriklausomybę Indijai, jeigu Indija duos Anglijai pagėbos nugalėjimui Vokietijos. Indijos liaudis patikėjo Anglijos prižadams ir su entuziazmu aukavo šimtus tūkstančių gyvybių ir milijonus turto, kad tik nugalėti Vokietiją. Bet pasibaigus karui Indijos gyventojams uždraudė ir kalbėti apie nepriklausomybę, arlia kokių nors laisvę.

Indijoj prasidėjo tap vadinamas "ramus judėjimas" už nepriklausomybę, kad pareikšti protestą Anglijos valdžiai. 1919 metais Amritsar mieste susirinko apie 10,000 žmonių. Ramiu su maldomis, religinėm ceremonijomis maldauti, kad Anglijos viešpatai išpildytų savo prižadėjimą.

Generolas Dyer išaukė savo kariuomenę ir be "jokios" pasaragos, ar persėjimo atidūrė ugį į susirinkusius, ir tol šaudė, kaip jis patį pareikšė sako, kol pasibaigė kulkos. Žmonės bėgo kurie tik galėjo išbėgti, daugybė buvo užmuštų ir sužeistų. Generolas pat komandavo šauti į tas vietas, kur daugiausia žmonių. Apie šį įvykį rašo Britanijos korespondentas, Indijoj (Sir Va-

lindine Chirol, savo knygoj "India," p. 208.)

Amritsar įvykis tai ne vienatintis atsitiktis. Pastorių scenų įvyksta dažnai. Per pastorių arčiau del šimtus metų Anglijos valdinkavimo Indijoj yra atsitikimų tokių, kurių pasaulis dar nežino.

Indijos liaudis legaliu būdu kovoją už savo teises. O anglai imperialistai masiniai juos naikina provokudomai riatūs, kad pasinaudojus padėtim puli liaudies kovotojus.

Mieste Peshawar, 1930-32 metais, Anglijos kareiviai užpuolė dalį Indijos kariuomenės nugalavę ir suaukdė tik delto, kad tie kareiviai atsiskak šauti į savo brolius indusus.

Indijoj yra suvirš 100,000 politinių kalinių, kuriuos sumetę laiko del to, kad jie kovoją už laisvę, už nepriklausomybę.

"Young India" rašo, kad politiniai kaliniai žiaurai kankinami.

Britanija iščulpija iš Indijos 100,000,000 svarų sterlingų į metus tik dividendais, o kur kiti tiesioginiai šaltiniai, kurie teka kuomet be perstojeimo. Indija yra neįseimiamas aruodas Anglijos piniguočiams.

Indija turi 700 princų ir princesų. Tos gausios dykduonij Indijos liaudžiai nepigiaj atseidai.

Indijos liaudis tikrai nesigalės susikračius Anglijos režiną ir pasiūsuosvis nuo feodalizmo liekany. Liaudis galės pasiekti auktesniojo gyvenimo kadh apsvaivys nuo tų išnaudotojų.

Valanda pasiūsuosvisu jau artinasi ir delto išnaudotojai ir jų klupėninkai desperatikai puola klaukėnia, kas tik jiems pasipriešina.

J. M. K. as.

Conn. Darbo Federacija Kovoja Už Piliėtines Teises, Prieš Karą

Bridgeport, Conn.—55-tas metinis suvažiavimas Connecticut Valstijos Darbo Federacijos rugs. 6 d. priėmė rezoluciją, kurioj ragina darbo žmones kovoti prieš Amerikos traukimą į karą ir dėt visas pastangas, idant išaikyti organizuotų darbininkų laimėjimus ir piliėtines teises, nežiūrint, jog darai visur šalyje skleidžiama tokia "patriotiškai" kairiška isterija.

Connecticut Darbo Federacijos suvažiavimas atkreipė priedėjų į tai, kad samdytojai, atsidedamū patriotinio skraiste, stengiasi panaikinti konstitucines darbininkų teises ir sukriušint darbo unijas.

Rezolucija sako, kad Anglija kariauja su Vokietija visai ne dėl demokratijos ar laisvės. Nes tikrumoje šis karas vedamas "tikrai dėl politinio ir ekonominio viešpatavimo Europoj ir dėl kolonijų ir rinkų."

Conn. D. Federacijos suvažiavimas ragina kovot už darbą, už bedarbių aprūpinimą, už socialės apdraudos gerinimą ir kitus "naminius mūsų reikalus", o prieš Amerikos kimsimą į imperialistinį karą.

AMERIKOJE MAISTAS VIENVAL BRANGSTA

Trenton, N. J.—Valstijos agrikultūros departamentas pranešauja, kad kainos nestuos kilusios. Per peraitį mėnesį pakilo virš vieni nuosimėtu.

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį "Vilni"

BE PONŲ VALSTYBĖ

Valstybėj be ponų, yr' mokslas abelnas. Gyviems, visiems lygiai, dalinamas pelnas. Ten liaudį svaiginti (1) pramogų nestėgiaga; Tikingį pažiņ kas mytai... Juos keiklia. Patenkinti žmonės, visi kultūreja. Be burty, ir Valstybės izdas didėja. (2) Nerek' "diplomaty"... Kur klesti lygrybė. Išmokslinta liaudis, Valstybės galybė. Be "ponų," "didikių"... Vien darbu didžiuojas; Dang dirbusius gerbia; silpnai jais vadtojas. Valstybės žvalgyba?... Visi alei vienas! Vienybėj tiek taikūs it "kupetoj šienas." Vien melle ir mokslu globoja silpnutį... (3) Tik tokia Valstybė gal' pavyzdžiū būti.

Tylintis.

1940, III, 19 d.

P. S. (1) pažadais dangaus gyvenimu. (2) Bažnyčiom, misijom, kunigų algom, papuošalams, etn., ir tikėnųjų aukos tenka ne Valstybės izdūi, bet Romai ir vienybės ardyumu. (3) Dione kvintuplets.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Dr. Carl W. Aretz tvirtina, jog greit supykstanti tėvai ar mokytojai gali skaudžiai pažeisti vaiko protą, ypatingai jauslaus vaiko.

Su vaikais reikia elgtis atsargiai, neerzinti jų, stengtis mažinti jų susijaudinimus, ypatingai vaikų, kurie ir taip jauslus, greit užsigauja, susierzina ir verkia.

Prastas namuose vaikų prižiūrėjimas, tėvų retai retai namuose buvimas, irgi blogai atsiliepia į vaikus.

Zinote kuris Jungtinių Valstijų miestas seniausias? St. Augustine, Floridjo. Jisai šiomis dienomis minėjo 375 gimtųjų dieną.

Bostonas, Massachusetts, gan senas, virš 300 metų, Plymouth ir Salem dar senesni, bet seniausias Massachusetts'ės rodos yra kaimeilis Saugus Center, prie Lynn, Mass.

Chicago, Clevelandas ir kiti didmiesčiai palyginamai jauni, biskį daugiau kaip po šimtą metų.

Visų seniausias yra St. Augustine. Jis pradėtas 1565 metais.

Italai nesitenkina vien Kristupo Kolumbo pasisavinimu. Laikraštis "Il Messaggero" sėnėsi ir garsų Amerikos patriotą Paul Revere. Sako, jį vardas buvo Paolo Revere. Jis gimęs 1735 metais, Italijoje.

Amerikos istorija jo gimimo vietą paduoda Bostoną.

Siemet į Illinois Universitetą jau užsiregistravo 14,000 studentų. Pernai įstojo 13,894.

Yra dar didesnių universitetų—Kalifornijos Universitete rodos apie 18,000 studentų mokosi.

1932 metais ir Illinois Un. buvo 14,896 studentai.

Yra keliolika ir lietuvių tame universitete.

Liepos mėnesį viso svieto aliejaus produkcija buvo 179,099,197 statinių. Veik viosose šalyse aliejaus gamyba pakilo, tik Jungtinėse Valstijose tą mėnesį sumažėjo. Jungtinės Valstijos daugiausia aliejaus pagamina.

Rugpjūčio mėnesį Transcontinental and Western Air kompanijos pasażieriniai orlaiviai išskraidė 18,197,739 mylių; tai 15% daugiau kaip pirmesnj mėnesį.

Tai aukščiausias rekordas tos kompanijos istorijoje. Jos centras yra Chicagoj.

Federal Communications Commission, kuri valdo radiją, susitarė su Meksika, Kanada ir Kuba suderinti savo radijo stotis, kad jos viena kiti nepakenktų. Dėl to reikės 777 iš viso 862 radijo stočių aplinkybės nu-

statyti, taipgi ir laikas programų transliavimo.

Klaudytojams programų bus daugiau, nes dvi ar daugiau stotys nesikirs sykiu.

Štai gera naujiena automobilstams. Detroito chemikai, sako, jau suradę kaip galima padvigubinti mylių daugi su galionu gasolinu. Jei tas bus padaryta, važinėjimas automobiliu per pusę to, kiek dabar lėsuos.

Zinoma, jei gasolino trumtai nesuras kiti budo automobilistas išskuti.

Apdraudus kompanijos, sakoma, prisibija mažėjimo gimimų Jungtinėse Valstijose. Gimimai mažėja, o gyvenanti žmonės juk sensta, tai apdraudus kompanijoms prasčia. Jei didėtų gimimai, o mirimai mažėtų, joms būtų geriau.

—A-n-s.

Aparatas Tyrimui Protinio Sugabumo

Jau buvo žinoma, kad tam tikras aparatas, vadinamas "electroencephalograph," parodo elektrinį smegenų bangavimą.

Dabar Cornell Instituto profesorius L. Keizer tvirtina, kad tuo aparatu jau galima įjūėti ir žmogaus smegenų protinį sugabumą.

Kai prie žmogaus galvos prijungiamas elektroencefalografas, tai ant tam tikros popieriaus užrekorduojama elektrinis smegenų bangavimas. Žmogui nieko nemislijant ir kūni neveikiant, žmogaus smegenys elektriniai banguoja po apie dešimtį bangų per sekundą.

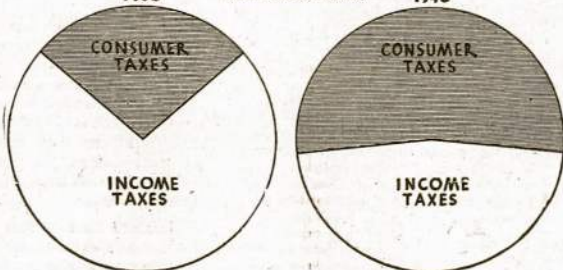
Sis pagrindinis smegenų bangavimas vadinamas "alpha rhythm." Alfartinis smegenų bangavimas priklaimas prie širdies pulsavimo. Nežinint, kad žmogus ir nieko neveikia, širdis vistik pulsuoja "pla-pla." Žmogui mankstantis ar ką nors dirbant širdies plakimas pasmarkėja. Taip yra ir su smegenų bangavimu: kaip tik jos ima mislyt ar duot "isakymus" atskiram kūno dalim veikt, tai ir elektrinis smegenų bangavimas pasmarkėja.

Profesorius Keizer tyrė trijų rūšių protinio nedatkeliaus (defekto) asmenis. Ir jis surado, kad žmogaus protiniam sugabumui gerėjant smegenų bangų skaičius pasilieka tas pats, bet jų bangų aukštis pakyla. Reiskia, vietoj desimties žemųjų bangų per sekundą, elektroencefalografas užrekorduoja dešimtį aukštesnių bangų per tą patį laikotarpį. Išvada: elektroencefalografu, sprendžiama, būsia galima nustatyti, ant kokio laipsnio stovi žmogaus protinis sugabumas.

Tačiaus sis smegenų bangavimas yra taip delikatas, kad užtenka mažiausio kokios nors kūno dalies pajudimo, kad ir akies mirktelėjimo, kaip bangavimas labai pakyla ir rekordavimą sumaiso. Protinio sugabumo tyrimų reikię daryt žmogui visai nejudant ir nieko nemislijant.

Pabrėžiama, kad tai neriskia, jog tuo būdu galima bus sužinot, ką žmogus mąsto. Tati parodysia tiktai protinio sugabumo laipsnį. S. V.

TAXING THE CONSUMER

Pastudijuokite šį braižinį ir nė tik pamatysite, bet ir pajausite, kaip smarkiai paleičia jusų kišenių įvairūs takasai. Palyginkite 1930 metų taksus ir taksus 1940 metų. 1930 metais taksu daugiau mokėjo pasiturintieji, nuo įplaukų, gi 1940 metais daugiau kaip ant pusės takasai paleičia pirkėjus, tai paprastus darbininkėlius ir nepasiturinčius žmones. Gi mokančių taksus nuo įplaukų skaičius vis mažėja.

PIRMOJI AMERIK. MEDIKALĖ KNYGA

JOS RANKRASTIS BUVO PARUOSTAS 1552 MET.

Senovės Meksikos gyventojai-aztekai jau turėjo supratimą apie mediciną, kuomet jų šalį užkariavo Ispanijos kryžiuočiai-konkvistadoriai.

1522 metais ispanai užkariatojai sunaikino senovinę Meksikos atztekų sostinę Tenochtitlan. Ant griuvėsių senos sostinės povaliai išaugo naujas miestas, kuriame, laiku bėgant, apsigyveno ir šiek tiek indijonų. 1533 metais miesto pakrastyje franciškonių ordinas įsteigė bažnyčia, kuri laiko eigoje buvo padidinta naujais pastatais ir pavadinta kilioštorium. Ant tą laiką franciškonių ordinas įsteigė mokyklą, kur sugabeno kelias dešimtis indijonų vaikų įkalti jiems į galvą krikščionybės dėsnius. Kiek vėliau ta mokykla buvo praminta "švento kryžiaus kolegija."

Vienas iš franciškonių supažino su atztekų gydytoju, kuris daug išmanė apie mediciną, kaip ją praktikuoti indijonai. Tam gydytojui ispanai davė krikščioniską vardą, kaip — Martinus de la Cruz. Sis gydytojas atztekų kalboje surašė viską, ką tik jis žinojo apie atztekų mediciną, daugiausia apie visokias gydomasias žoles.

Gydymųjų žolių ir iš jų padarytų vaistų atztekai turėjo labai daug. Ką Martinus de la Cruz surašė atztekų kalboje, tą vienas iš vienuolių išvertė lotynų kalbon. Rankraštis, be to, buvo papuoštas įvairių žolių ir žemėnų bei augmenų atvaizdais.

Tuo budu apie 1552 metus susidarė pirmutinė Amerikoj medikalė knyga, kuri, kaip dovana, buvo pasiūta Ispanijos karaliui Karoliui V. Daug metų vėliau ta knyga pateko į Vatikano knygyną. Neseniai vienas iš Amerikos mokslininkų ją ten surado ir šiais metais John Hopkins Universitetas ją išleido anglų kalboje. Kuomet žinovai lygina

tuos primityvius vaistus, kuriuos vartojo Meksikos indijonai dar prieš ispanų pasirodymą naujam pasauly, tai jie suranda juose daug ką bendro su ta primityvi medicina, kurią vartojo senovės aigiptėnai, senovės gynai ir indusai. Įvairios žolės buvo medicinos pagrindu.

Ispanai, užkariavę Meksiką, daug ko iš jos pasimokino. Aztekai turėjo supratimo ir apie astronomiją, apie architektūrą, apie gerų kelių budavimą ir net apie mediciną.

Gydymo tikslams indijonai vartojo ir narkotiskus augmenis, jie darė visokius tonikus, jų tarpe "sarsaparila," tulas medicinas jie darė iš lapų kraujo ir iš oisterių. Jie turėjo supratimo ir apie gydomasias ypatybes jūros vandens.

Jie turėjo ir savotišką vaistų vyrmas, kurie persidirba, valdydami žmones. Jie mokėjo pagaminti kokį tai mišinį iš įvairių žolių, kuriame buvo įlaista vilko ar pumos kraujo.

Tai buvo tų laikų politikieriams skiriama... Gal tas tiktų ir šių laikų politikieriams.

Vincaitis.

Mumija su Mediniu Nugarkauliu

Mont Union Kolegija, mieste Alliance, Ohio, 70 metų atgal, kuomet buvo senovės Egipto sostinės Tebu kapai atkasinėjami, įsigijo puikią egiptišką mumiją ir labai didžiausiu turinti tokią senovišką liekaną. Padojė ją į muziejų, kur per septynesdesimt metų daugybė žmonių žiūrėjo į tą mumiją ir stebėjosi kaip galėjo numirėlis iki šiol išlikti nesulenėjęs. Raštai ant mumijos grabo patraukė atydaug daugelio archeology.

Šiais 1940 metais Mt. Union Kolegija įsteigė flouroskopą (mašiną su kuria permato daiktus). Manydami, kad mumija buvo palaidota su vertybės dalykais, kaita buvo paprasta Egipte 3,000 metų atgal, nutarė peršviesti flouroskopu ir pamatyti, kas joje yra.

Dr. F. J. Shollenberger, fizikos profesorius, tėjio, kad mumija būtų tinkamai padėta, kad viskas būtų permatomata. Pirmą buvo peršviesta rankos ir galva. Dar vis nieko ypatingo. Bet koks buvo nusistebėjimas, kuomet vietoj nugarkaulio pamatė du lentgalii, sukultu vinimis!

DUTCH EAST INDIES

Kur Gali Įsiliepsnoti Naujas Karo Frontas

Japonai neslepia savo užmačių pasgrobti Dutch East Indies salas, kada jie tai darys gali ten įsiliepsnoti naujas karo frontas.

Delko? Tos salos yra labai svarbios militarines strategijos žvilgsnių ir pilnos turty. Manau, bus įdomu visiems su jomis susipažinti.

Dutch East Indies salos yra Pacifiko vandenyne. Didžios jų yra—
a) Java ir Madura.
b) Sumatra.
c) Borneo.

Yra taipgi daugybė mažesnių salų—Bali, Celebes, Mokula ir kitos.

Jau 1930 metais Java ir Madura turėjo 42,264,600 gyventojų.

Dabar salos viso turi apie 72,000,000 gyventojų.

Nemažai yra olandų ir anglų, bet didelė dauguma vietinių, geltonveidžių.

Jos apima 733,642 ketvirtainių mylių, skaitant tik sausžemi.

Didžiausias miestas Batavia turi 311,456 gyventojų. Sekantis miestas Suraya turi 255,124 gyventojų.

Yra bent dešimt miestų turinčių po virš 50,000 gyventojų.

Žemės plotu tos salos taigi kelis sykius didesnes ne tik už visą Japoniją, bet ir už Vokietiją.

Tai yra pati savaime imperija.

Tos salos yra Pacifiko vandenyne, visai prie Anglijos laivyno bazių Singapore, taipgi tik kelis dešetkus mylių nuo Filipinų salų, su 16,000 gyventojų, ir apie 400 mylių į pietus nuo Japonijos.

Tos salos yra veik ant Ekvatoriaus, bet klimatas jose yra neblogas.

Kraujas Bankuose

Iš Washingtono ateina žinios, kad Raudonasis Kryžius tvieria korpusą liuosnorių savo kraujo dovanotojų po visą Ameriką.

Tą kraują surinks, susortuos ir sudės į sandėlius, vadinamus kraujo bankais, nacionalio apsigynimo reikalams.

Tuo budu ketinama surinti tiek kraujo, kad ne tik Amerikos reikalams užtektų, bet ir Britanijos Raudonajam Kryžiui būtų galima pristatyti amerikiečių kraujo.

Klausimas, keno kraują imsi? Kas jį duos iš savo kūno? Bedarbiai, valdžios šelpiamieji? Kraujas brangus. Geras kam nors gisėftas bus. O bekraujai žmonės bus silpnesni, ramesni.

J.

Skaitykite ir Platinkite Dienraštį "Vilni"

Kokie yra turtai

1930 metų skaitlinės rodos: Cukraus pagaminta 2,591,076 tonai.

Gumas auginama ant 1,353,000 akrų žemės.

Aliejaus pagaminta 37,924,000 statinės.

Anglies iškasta 1,850,000 metriškų tonų.

Aukso — 107,898 trojiskų uncijų.

Sidabro—1,968,000 uncijų.

Yra 200 cukraus įmonių.

300 gumo įmonių.

226 arbatos įmonės.

470 ryžių malūnų.

Labai daug auginama tabako ir kavos. Cigarai ten dirbinti visame sviete žinomi.

Kas valdo

Dutch East Indies priklauso Olandijai, delto ir vadinama "Dutch." Jų milžiniškus turty resursus tačiau valdo nevienj olandai.

Aliejaus industrija yra "globojama" Anglijos. Bet Japonijos laivynas iš čia gauna 75% sau aliejaus. Olandija viena nebutų išlaikius nuo Japonijos aliejaus resursų, tai susidėjo su Anglijos aliejaus trustu.

Gumo daugiausia čia perkasi Jungtinės Valstijos. Ir dabar, pravedimas "Apsigynimo Programa," sako, tiesiog nebutų galima be East Indies gumo.

Amerikos ir Anglijos kapitalas čia turi labai stambius įdėjus.

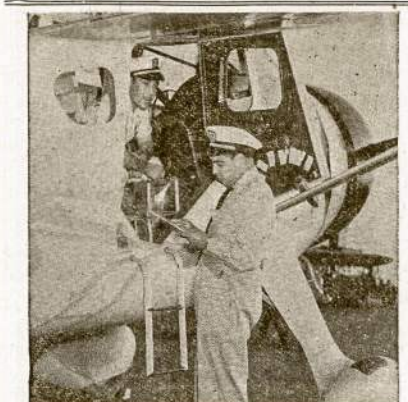
Pati ta šalis turi savo laivyną, kariuomenę ir kitus apsigynimo organus, bet ji viena nepajėtų atmušti Japonijos imperializmo, jau labiau, kad Japonija jau turi dviejose salose savo bazes arti Indijų.

Kadangi čia yra tokie dideli Amerikos ir Anglijos įdėjai, nėra abejones, kad Amerika stotų karan su Japonija delei Indijų.

Kita priežastis del Amerikos karan stojimo butų Filipinai, kurie yra Jungtinių Valstijų valdomi, tik 1946 metais taps pilnai nepriklausoma šalimi. Filipinuose taipjau yra dideli Amerikos kapitalo įdėjai.

Anglijai keleriopai pavojinga Japonijos įsibrovimas į Javą ar bile kurią tų salų. Mat į rytus yra Australija, pietvakariūs — Singapore ir kitos britų kolonijos, taipgi netoli ir Indija.

Dutch East Indies nesumašykite su Dutch West Indies. Pastaroji kolonija yra šiaurinė daly Pietų Amerikos, turi 54,291 ketvirtainių mylių. Olandija gavo ją iš Anglijos 1667 metais, mainais ant New Yorko, kuris tada vadinosi New Amsterdam. Vėliau du kartu Anglija buvo "atsiemsus" tą koloniją, bet 1814 metais vel paliko Olandijai. V. A.

KUBOS LAKUNAI pasirengia be sustojimo skridimui Havanon iš New Yorko. Sis skridimas jiem laimingai pasisekė—pasiekė Havaną be sustojimo.

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Siemet visus civilizatos pasau-
lis šves 500 metų sukaktuvus Jo-
hann Gutenberg'o vartojimą juo-
dinamą raidžių spausdinimą.

Šitas vokiečias iš Mainz, Vokie-
tijos, nebuvo pirmas žmogus ra-
dyti įspaudas ant popieros nuo
jodytuolo paviršio. Dabar žino-
me, kad senoviskame Rytme rai-
des pildavo medžio ir kiti
medžiagų, ir vienu kart Cihero
pareiškė mintį, jog "jeigu būtų
galim padaryti daugybę tokių
raidžių, tai būtų galima sudary-
ti klasikinę poemą." 868 metais
Kinijoje knyga iš Confucijaus pa-
tarlių pasirodė, ten jau šimtme-
tis pirmiau popiera buvo gami-
nama, bet tas neturėjo jokios
įtakos ant knygų spausdinimo
per pasaulį. Bet Praktiškiems
tikslams visų pripažinta, jog Jo-
hann Gutenberg įvedė moderni-
nį spausdinimą. Prieš jo laiką
nebuvo spausdinti knygų Euro-
poje. Per šimtmečius namūn-
ti kiti rasytojai rankomis rašė kny-
gas. Ir šitai Prancūzijos ir Ry-
mo senoviska literatūra buvo
prezervuota per amžius. Per he-
vick penkiolekį šimtmečių ža-
nyfinais šventraščiais, bažnyčios
tevy raštai ir sveiški žodžiai
apie istoriją literatūra, mokslų
ir panašius dalykus buvo rank-
raščių užrašymais. Knygos bu-
vo labai brangios, mažai jų te-
buvo, ir dar mažiau žmonių prie
jų galėjo prieiti. Mokslas nebu-
vo lengva dalyku.

Tuoju po Gutenberg'o episkop
išradimo spausdinimas išsiplėto-
jo visą Europą. Spausdintuvės
pasirodė Italijoje, Prancūzijoje
ir Anglijoje. Palaikytoje penkiolekio
šimtmečio beveik visose Euro-
pos šalyse knygos buvo spausdi-
namos.

Amerikos Spauda

Kai Johann Gutenberg išleido
savo garsiąjį "Gutenberg'o Bi-
bliją," Amerikos kontinentas ne-
buvo atrastas (mažai žmonių at-
siminė Vikingų ankstyvesnes
eksploracijas). Bet 1492 metais
Christopher Columbus pasiekė
Santo Domingą, ir j naužiu
50 metų daug ispaniškų apgyve-
nimo vietų įsteigta Centralinė
ir Pietinė Amerikoje, ir 1559 m.
Giovanni Paoli atvyko iš Ispani-

aukštą laipsnį kolonijalėje Ame-
rikoje.

Viršininkas vokiečių-ameriko-
nų išleidytojas, Christopher Sorö-
wer (Sauer), iš Prūsijos atvyko į
Philadelphiją 1742 m. Jis atvy-
ti dalyvavo vokiečių baptistu
brolijoj (Dunkers), ir jo spaus-
dintuvė žymiai prisidėjo prie už-
kardavimo kultūriškos istorijos
vokiečių Pensilvanijoje ir kitur.
Jis išleido knygas, kalendorių ir
brošiūrėlių, iš viso suvirė 300
leidinių per pusę šimtmečio
prieš Amerikos revoliuciją.
Ephrata Brolystė, irgi Pensilva-
nijoje, antroji vietoje, ir tuoj vo-
kiška spaudo pasirodė New York-
e, Marylande, Virginijoje ir New
Jersey.

Žymiausias išleidytojas, kaip ir
žurnalistas, angliu kolonijū buvo
Benjamin Franklin, 18-to šimtu-
mečio Amerikos daugpusiškas
dvasias. Jo "Almanacks" buvo
pirmoji "best sellers" kolonijoje
ir rado kelį į svetlimas šalis ir
buvo išverstos įvairiose Europos
kalbose.

Spauda

Tuoju po išleidimu visokių kny-
gų, žurnalų ir laikraščių pasiro-
dė. Pirmieji leidiniai pasirodė
Prancūzijoje ir Anglijoje 1665 m.
ir 1688 m. Vokietijoje ir Italijoje.
Spausdintas žodis labai greitai
išsiplėtojo per kitas pasaulio da-
lis ir pat pradėjoje 18-to šimtu-
mečio magaziniai ir laikraščiai bu-
vo leidžiami visoj Europoje.

Benjamin Harris iš Bostono
1689 m. dėjo pirmas pastangas
įsteigti laikraštį kolonijalioje
Amerikoje, Valdžia tuoj sulaukė.
Bet 704 m. John Campbell, irgi
bostonietis, įsteigė "The Boston
News-Letter," ir 1719 m. "An-
drew Bradford įsteigė "The
American Weekly Mercury,"
Philadelphijoje. Neuzilgo laikraš-
tis pasirodė Virginijoje—tai val-
stija, kurios gubernatorius Ber-
keley pareiškė, kad "nei net į
šimtį metų nebus laikraščio Vir-
ginijoje."

1739 m., trisdešimts metų po
išleidimo "Boston News-Letter,"

pirmas ne-angliškoj kalboj laik-
raštis pasirodė Philadelphijoje—
The High-German Pennsylvania
Historian. 1762 m. buvo 5 vo-
kiečių kalboj laikraščiai Penn-
sylvanijoje.

Amerikos laikraščiai, kaip ir
leidiniai visame pasaulyje, per-
gyveno neįsipažintai sunkius
laikus pakol laimėjo teisę pa-
reikšti viešą nuomonę.

Pirmą kovą už laisvą spaus-
dintų žodį vedė ir laimėjo New
Yorko vokieškas imigrantas John
Peter Zenger, kuris atvyko į
Ameriką kaip "redempcionis-
tas" ir galų gale tapo redaktori-
us "The New York Weekly
Journal." Jo laikraštis vedė ko-
vą prieš valdišką tinklą, ir
kolonijos gubernatorius suarė-
davo Zengerį. Jis kalėfine iš-
ėjo šešis mėnesius, ir iš ten re-
dagavo savo laikraštį. Kai jo ly-
la buvo sprendžiama, jį gynė
Škotijoj gimęs advokatas iš
Philadelphijos, Andrew Hamil-
ton, ir Hamiltono apelaicija į
priesiskus teisėjus apie spau-
dos laisvę išnuosavo Zengerį ir
tuo patim padėjo spaudos lais-
vę pagrinda.

Iš tų mažųjų pradžių Ameri-
kos spauda išsivystė. Spaudos
biznis šiandien vienas iš Ame-
ricos didžiulių industrijų. Net
suvirė 25,000 įstaigų sandu su-
virė 400,000 darbininkų. 1937
m. 13,428 leidiniai išleisti Jung-
tinėse Valstijose, turpe tų buvo
2,228 dienraščių su cirkuliacija
iš 44,000,000 kopijų.

Sveitinų kalbų spauda yra ne-
skiriama dalis Amerikos
"Fourth Estate." 1939 m. Jung-
tinėse Valstijose 36 kalbose,
apart angliškos, 1,047 laikraš-
čiai ir magaziniai išleisti. Buvo 118
dienraščių, 567 savaitraščių, 65
du-kart į savaitę, 53 du-kart
mėnesį ir 210 mėnesinių leidi-
nių.

COMMON COUNCIL NAUJAS ZURNALAS

Common Council for American
Unity (pirmiau FLIS) su rugse-
jo mėnesiu išleidią naują zur-

nalą po vardu Common Ground,
kuris nupieš atvaizdinį ir su-
gėjam Amerikon žmonių iš apie
60 įvairių tautinių, rasinių ir re-
ligijinių laisčių. Redaktoriūm
Common Ground bus Louis
Adamic, plačiai žinomas rašyto-
jas ir kalbintojas. Common
Ground išeis keturis kartus į me-
tus. Robert N. Hutchins, Chi-
cago Universiteto prezidentas,
Mary Ellen Chase, John Ciardi,
šūnus išaly imigrantų, profesori-
us Arthur M. Schlesinger, iš
Harvardo Universiteto, Van
Wyck Brooks, William Reilly,
Michael De Capite, George M.
Stephens, Lola Kinol, George
S. Schuyler, Leon Sordelinas,
William Suchy, Marie Syrkin,
Alan Seranton ir kiti pirmam
leidiniui paruošė straipsnius.

Prasėdusiam apie naują zur-
nalą, Road Lewis, direktorius
Common Council for American
Unity, sakė: "Common Council
bus generalis žurnalas įprastai
skaitytujai. Vienas iš jo
svarbiausių tikslų bus įvertinti
kiekvieną grupę yra dūvisi
Amerikai, ugdyti Amerikos kul-
tūra, kuri tikrai reprezentuos vi-
sus elementus, kurie sudaro
Amerikos žmones. Medžiagų
rinkis iš kiekvienos Amerikos gy-
venimo grupės šiandien, kaip
nuo garsų rašytojų, taip nuo
žmonių, kurie niekad nerasė.

Diskusnuodamas naujo žurnalo
pusisistatymą ir tikslą, P. Adamic,
jo redaktoriūm, pareiškė: "Nie-
kad nebuvo taip sverbu ameri-
kiečiams, nepaisant pačties, su-
prastį jų bendrą paveldėjimą ir
jy bendrą ateitį. Tikslas Com-
mon Council bus ugdyti toki
įvertinimą. Jis diskutuos pro-
blemas, kurios išsivystė per per-
eigį 100 metų, su atvykimu į šią
salį 38,000,000 imigrantų iš vi-
sų pasaulio dalių. Jo puslapiuose
kalbės senieji ir jūmieji ameri-
kiečiai, balti ir juodi, protesto-

niai, katalkai, žydai—visi—apie
mūsų bendras aspiracijas ir pro-
blemas Common Ground bus
susirinkimo vieta geresniam su-
sipažinimui su mūsų draugais
amerikiečiais

"Dabartinėme kritiškaime mo-
mente negama mums laikyti ką
turime; turime žengti pirmyn
prie pilnesnės demokratijos. Tu-
rime vėl atgiminti amerikoniš-
ką sąpū, kuris gali būti toks
vienybės ryšys, kurio niekas ne-
gali prarauti. Visi piliečiai, ne-
paisant jų tautinės ar rasinės pa-
calties ar religijų, privalo būti
priimti fakto kaip ir įstatymu,
kaip lygūs partneriai amerikoni-
škoj draugystėj."

Common Ground prenumera-
tos kaina yra 82 j centus. Kopi-
jos parsidus už 50 centų. Com-
mon Ground adresas, kaip ir
adresas Common Council for
American Unity, yra 2222
Fourth Ave., New York City.
F. L. I. S.

PRASOME KOOPERUOTI

Marquette Parke dabar
"Vilnis" pristatomas skaito-
tojams per išnėčiotoją. Jis de-
da pastangas visus skaityto-
jus patenkinti pristatant
"Vilnį" laiku.

Kurių prenumerata pasi-
baigus, prasome atsinaujinti;
jei patys negalite atvaziuoti
"Vilnies" raštinėn, tai pada-
ryti galite per "V." išnesio-
toją d. Nedvarą. —ADM.

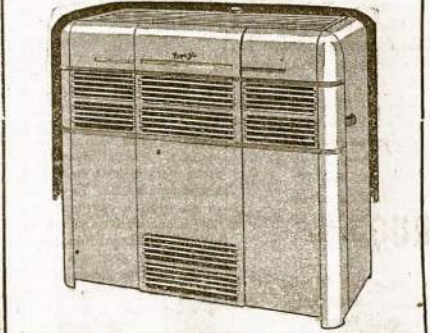
NAZIAI ISTREMIAM FRANCU- ZUS IS OKUPUOTOS FRANCUZIJS

Viechy—iki šiol naziai pova-
liniai tremdavo iš okupuotos j ne-
okupuotą Francūziją nepagei-
dujamus francuzus. Bet su 15
dienų šio mėnesio prasidėjį ma-
siniai tremti.

**CICERIEČIŲ BENDROVĖS
PIKNIKAS**
RENGIA LIETUVIŲ LIUOSYBES NAMO BENDROVE
Sekmadienį, Rugsejo (September) 15
LIBERTY GROVE
WILLOW SPRINGS, ILL.
Bus išduota \$10 pinigais prie įžangos tikieto. Bus skanių
gėrimų, namie pagamintų valgių. Mike Batucio orkestra
šokiams. Pradžia 10 val. ryto. Įžanga 10c.
Jei lytų, piknikas ir balius bus Lietuvių Liuosybės Sveitinėj.
1403 S. 49th Ct., Cicero, Ill.

ŠILDOMŲ ir KITOKIŲ PEČIŲ

DIDŽIAUSIA PARODA IR
IŠPARDAVIMAS
ADVANCE KRAUTUVEJE

ADVANCE BALDŲ KRAUTUVEJE yra centras pasirinkimo
tinkamiausių ir geriausių išdirbusių pečių; apšildymui ir
virtuvėms.

Naujaisi 1940-11 Alyva Kūrenami šildytuvai. —Naujaisi
1940-11 kombinacijos pečiai ir virtuvėms gesiniai pečiai.

KAINOS STEBETINAI SUMAZINTOS
Dabar pirkdami galėsite sutaupyti nuo

\$20.00 iki \$50.00

kokį tik pečių pasirinksite Advance Krautuveje, prie to gau-
site didžiū nuolaidą už tamstų senę pečių.

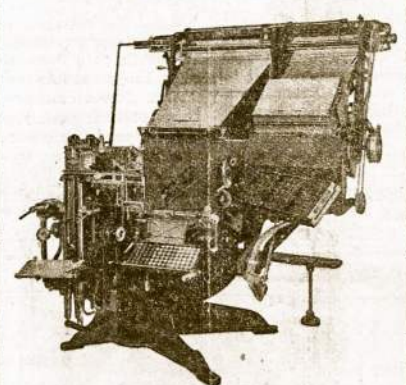
Lengvi Išmokėjimai Pritaikomi Visiems

ADVANCE FURNITURE CO. INC.

2536-40 W. 63rd Street, prie Maplewood Avenue
Vedėjai ir Pardavėjai:
J. KALEDINSKAS, A. LAPENAS, J. MISKUS, H. PONISKA
ir kiti maloniai tamstoms patarnaus ir pilnai užganėdina.

VILNIES SPAUSTUVĖ VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

ATLIEKA
GREITAI IR PIGIAI

NAUJAS LINOTYPAS

**Greičiau ir Geriau Atlieka Darbą ir Turi Daug
Naujų ir Gražių Raidžių.**

Todel visokiais spaudos reikalais kreipkitės į

VILNIES SPAUSTUVĖ

Jūsų darbas bus padarytas greitai ir gražiai.

VILNIS

3116 South Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas: VIctory 1455

Telef. Republic 1538.
**INTERNATIONAL
LIQUOR CO.**
6246-48 S. California
Chicago, Ill.
Lietuvių didžiausias degi-
nės ir vyno sandėlis. Užlai-
ko geriausių amerikonišką
ir importuotą degtinę.

Reikalaukite jūsų tavernai
Sunny Boy, 4 metų senuo-
mo. Kentucky degtinė.
Turlinga, švelni ir labai
puiki degtinė Taigai reika-
laukit lietuviško Krupniko.

**PARDUODAME TIKTAI
TAVERNAMS**
Mūsų Valandos nuo 9 iki 5
Užsakymai išvežiojami
sekančią dieną.

FRANK VIZGARD

NELAUKITE—
Rytoj Gali Buti Pervėlu!
Jei norite užtikrinti sau ugnies namus, baldus, automobilus, ar žia-
ją apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų
jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išituks, neturėsite jokius
nemalonumus.
"Mes esame pirmąkartiniai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 W. Adams St. kamb. 1548-1554
VISI TELEFONAI CENTRAL 5208
GENERALIAI AGENTAI Šių Kompanijų:
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
LUMBURGEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY.

Lietuvos liaudis, buvus prisilgta per 14 metų smetoninio fašizmo ir dabar nusikračiusi jo neįspasakytai apsidžiaugę. Visoje Lietuvoje dabar vyksta milijoninės demonstracijos, masiniai mi-

tingai ir pasilinksminimai. Šis paviklas parodo keletą vietų iš įvykusių demonstracijų Kuzne ir apieilnėje. Demonstracijose masiniai dalyvauja, kariuomenė, valstiečiai ir inteligentija.

Detroito Kolumna

Gubernatorius Luren Dickin-son, 80 metų senis, kuris pradė- da darbą su poteriais ir visur mato laisybės griekų, laimėjo republikonų tikietu nominaci- jas.

Prieš jį ejo 8 oponentai, tai balsams už juos išsibarsčius bu- vo lengva gubernatoriui laimėti. Senatorius Vandenberg, reakci- cios politikos šūlas, irgi laimė- jo. Jo oponentas buvo Bowen R. Gover, Detroito skustuvų par- davėjas.

Demokratų tikietu laimėjo gubernatoriui nominacijos Mur- ray Van Wagener, senatorius —Frank Fitzgerald.

Boettcheris sako su majoro pritarimu suėmus nuo gembre- jų \$300,200 klysnis ir dalinasis su majoro ir kitais viršininkais.

Kada kuris valdininkas ar poli- tikičius, arba unijos viršini- kas ima šaukti apie "komuniz- mo pavojų" dažniausia jis nori ką nors savo paslėpti, pasirody- ti dideliu patriotu, kad jį jo dar- lus kas nors nežvelgtų.

Detroito, gni ir kitur, Lietuvos klausimu yra idomus pasidali- nims. Darbo žmonės, su maža išimtimi, visi tiki, kad Lietuvoj bus geriau dabar, o ponai ir pre- tenduojanti j ponus — nuo kle- bono iki grigaitinio socialisto— visi rėkia prieš naują Lietuvos vyriausybę.

Ir ko jie neišmislina. Daug kvailų nesmųgių priėmė. Jie taip porina, kad patys savo kal- bas padaro bevertinį, pigiom.

Ir visų paikiauysis yra tie, kas atlydžiai saka "Naujienas." Ger- nai, kad jų čia yra tiek, kad vien- nos rankos pirštų užtenka jų su- skaitymui.

Profesionalas.

KAROLIS PALGUS GYVENTI PORTUGALIOJ

Lisbon.—Portugalijos valdžia davė leidimą Rumunijos elks- karaliui atvykti į Portugaliją pa- stoviam apsigyvenimui. Bet at- statydintais monarhais esq turės laikytis atstu nuo politikos.

Bengiantis prie svarbių ALK Detroito Skyriaus prakalbų Lie- tuvos klausimu pastebėjome, kad keli vietos socialistai labai nervavo, o tas pavėikė ir jų kolegas Chicagoje.

Jie biurariai niekino ne tik R. Matusievičių, bet sykiu ir Dr. Gracijų, seną veikėję, kuris socialistams tiek daug — atvejį atvejais pasitarė. Darba kada jis nesutinka su jais Lietuvos klausimu, tai jie biurariai žmo- gy teršia.

Kokis dorinis suklerimas. Beje, prie Matusievičiaus jie kabinėjasi, kad jis "žydas." Jie

Prisiminus Kazį Kay-Kraučioną

Seattle, Wash. — Jau pragė- do du metai kaip netekome myli- mo draugo, Kazio Kraučiono. Rugsėjo 16 d. sueis lygiai du me- tai kaip pasimirė teisėjas Kazys Kay-Kraučionas.

Laikas greit bėga. Metu po meto ir mes jį jau visai užmirši- me, nes kaip greit žmogus iš- nyksta iš akių, taip greit išnyksta ir iš atminties.

Daug kartų mes atsimename, kad kalbėjomės vieni su kitais; dalinomės mintimis vieni su ki- tais, o jau šiandien mes jo ne- turime. Neturime to mūsų pata- rėjo, kuris daug yra pataręs ir pagelbėjęs vargšams žmonėm. Jis niekad neatsisakydavo pa- tarauti darbininkam pagal sa- vo išgalę.

Vieną kartą jį jo teismabutyj pa- teko hila dviejų ukiniukų, kurie nesuistikė delei rubėžų. Vienas buvo lietūvis, antras lenkas. Jie- du nežinojo, kad jis lietūvis. Tei- sėjas Kazys Kay norėjo sutaiky- ti savo teismabutyj, bet negalė- jo, nes ukininkai buvo labai į- pykę vienas ant kito. Tada tei- sėjas jiems sako: "Važiukime pa- žūrėti jusų ukų, kaip ten išro- do." Kąda muvaziavo, tai juodu pradėjo rodyti kad vienas tiek priklauso, kitam tiek.

Teisėjas paprašė, kad atneštų jam kirvį ir kelis kuokulus. Jis tuos k u o l i k u s įkėlė k a i p jis matė teisingu ir pasakė: "Nuo dabar čia tavo žemė, o čia tavo." Suvedas abudu, liepė pa- sisveikinti. Iškart lenkas prie- šinasi, bet teisėjas lenkškai už- tekė ir tas sutiko. O lietūviai

sakė: "Brolau, gyvenk taikoj, tai bus jums daug geriaus ir ne- reikės teismo išaidų mokėti."

Tiedu ukininkai nusistebėjo, kad jis yra lietūvis, ir abudu no- rėjo, kad jis eity pas juos į sve- čius. Tai buvo tikras sutaiky- mas.

Teisėjas Kazys Kay pasakojo apie savo brolių, kuris Rusijoj buvo caro generolu ir buvo didelis ponas. Bet kada Sovietai pačmė valdžią į savo rankas, tai tas ge- nerolas buvo priešingus jų val- džiai. Valdžia jam paliepė rinkti popiergalius nuo gatvių. Užka- limo maišų ant kaklo, lazdukė į rankas (galė lazdukės įkalta vi- ūs, kad nereikėtų pasilenkti) ir pristatė prie darbo.

Teisėjas Kay sakė: "Gerai to- kiam dykduoniam. Tegū žino ką darbo žmonės reiskia, nes nuo jaunystės nežinojo kaip rei- čia užsidirbti duoną." Tai buvo teisėjo žodžiai.

Bet aš jo paklausiau kaip butų jeigu jam prisiėtų rinkioti popiergalius nuo gatvių?

Jis man atsakė: "Jeigu butų perversmas, su mielu noru tų darbą dirbčiau, jeigu darbo žmonija man tokį darbą paskir- tų." Tai buvo jo paskutiniai žo- džiai.

Jau du metai kaip jis išis an- žinai, bet darbo žmonija dar jo neužmiršo ir neužmirš ilgai. Dabar jis butų labai reikalingas su patarimais. Daug kas kal- ba: "Jeigu butų Kazys Kraučio- nas, tai jis patartų kaip registru- otis, kaip klausimus išpildyti."

Tai tiek prisiminus teisėją Ka- zį Kay-Kraučioną už dviejų me- tų po jo mirties.

M. Baltrušaitis.

ADF unijos surengė didžiulę demonstraciją San Francisco, Cal., proga Labor Day. Demonstracija buvo gan didelė.—per keletą valandų sulaukėtas trafikas didesnėse to miesto gatvėse.

Rasta Radiumo Sovietų Žemėj

1926 m. tolimoj šiaurėj, Uchtos srityj, iš aliejaus šaltinių iš- pompuotam vandenij Sovietų chemikai surado bariumo, kuris randamas su radiumu. Ir vėles- ni tyrimai parodė, kad tame vandenij randasi ir radiumo.

Šiais metais Sovietų Moksly Akademijs narys A. E. Fers- man po nuodugnus tyrimo pri-ėjo išvadok, kad Uchtos aliejaus šaltinių vanduo apimoka nau- dot koncentravimui radiumo.

Is glių aliejaus šaltinių van- duo išpompuojamas ir perle- džiamas j tam tikrų stotj, kur is vandens tam tikru procesu iš- imama mineralai. Gaunama bromido druska, turinti savyj radiumo.

Uchtos radiumo sritis užima keletą tūkstančių kvadratinų mylių. S. V.

Skaitykite ir Piatin- kite Dienraštį Vilnį

GABEL'S

DRABUŽIAI DEL VISOS ŠEIMYNOS SPECIALIAI

RUGS.-SEPT. IŠPARDAVIMAS

100,000 vertės Furkauj bus išparduota nuo \$25.00 ir daugiau.

Dabar geriausias laikas pirkt Kailius, imokant labai mažai, o mes palaikysime jusų kau- tą iki Jums reikės.

SILVER MUSKRAT MINK DYED MUSKRAT NORTHERN SEAL MARMINK, RACCOON, BROWN AND GRAY SQUIRETTES, CHUBBIES

Ir daugeli kitokių spalvų už mažą kainą gausi.

Pirk dabar ir sutaupink pini- gų. Atsilvesk ir savo pažysta- mus j GABEL'S

\$2

Atsinešk šį kuponą su savim. Jis vertas

\$2

\$2.00

Su kiekvienu \$25.00 pirkiniu.

GABEL'S CLOTHING STORE

\$2

733 W. Maxwell St., Chicago, Ill.

\$2

Darbo Aprauda

"Darbo Aprauda" reiskia darbą ir algas; pakankamas pragyvenimui. Ir tas, suprantama, reikiškų gau pastovų darbą ir reguliariską užmokestj. Turėtų reikiškį, taigi, pinigų pragyveni- mu, darbu išsilaukus ir algoms sustojus.

Duoti šios šales darbinin- kas tokių apsaugų, Jungtinij Valstijų valdžia ir valstijos įste- gė:

Pirma—viešo darbo ofisus vi- soj šalyj, pagelbėti vyrams ir moterims, kurie to prašo, rasti dar- gą;

Antra — bedarbės apraudą, su savaitiniais apraudos mo- kesčiais darbininkams kai jie nediria.

VIESO DARBO OFISAI už dyką teikia pagelbą visiems dar- bo iškotojams ir darbėdavims. Jie gauna užsakymus nuo dar- bavij dėl darbininkų ir ima apli- kacijas nuo darbininkų, kurie nori darbu. Ofisai tada bando pristatyti kiekvieną darbininką prie jam geriausiai žinomo dar- bo. Valstijos, su pagella fe- deralės valdžios Socialės Apraudos Boardo "Bureau of Em- ployment Security," veda šių dova- nai teikiamą viešo darbo pata- ravinį.

BEDARBĖS APRAUDA pa- rupina savaitinius mokesčius nedirbantiems darbininkams, kurie yra kvalifikuoti sulg val- stijos bedarbės apraudos įstaty- muj. Aprauda, paprastai, pa- siekia apie pusę darbininko pi- no laiko savaitinės algos. Bed- darbės apraudos įstatymus pi- do valstijos, bet Federalė Val- džia per Socialės Apraudos Boardą apmoka pildymo iška- čius.

Soc. Sec. Board.

REGĖJIMAS

GaliButPagerintas

Kartais laikinas vartojimas aki- nių gali jums pagerinti regėjimą ant visados.

Atsilankykite pas Dr. K. Nurkat- Nurkaitis pataisyti ir perinki- mui akinius, kurie sustiprina ir pa- gerins jusų akis

DABAR GALIMA IŠGYTI AKI- NIUS NUZEMINTA KAINA

Duodame Pilną Garantiją

BUDRIK

Furniture House

Krantuvė su Mėlynu Frontu

3409 So. Halsted Street

Tel. Yards 2151

John Graber Garage

809 W. 32nd St. Chicago, Ill.

Taisau automobilius, trokus. Dar- bą garantuoju. Kas tik reikalinga dėl auto pataisymu, atlieku visokį darbą. Kreipkitės.

Res. Phone Victory 2222

Bus. Phone Calumet 7988

PLUMBING-HEATING

PHONE YARDS 2427

Gerai Tavoras Zema Kaina

Pašaukite arba rašykite dykai katalogo. Jus patirius kainų paslaips, kaip yra žemos kain- os ir koks geras tavoras.

PINIGAI BUS SUGRAZINTI

Visas tavoras garantuotas. Jei nebūsi pa- tenkinats, tai bus pinigai grąžinti, kaip mums grąžinsite tavora.

Dykai Katalogas

Pilnas pasirinkimas bath tubs, lavatorius, vir- tavėms sinku, toiletams indų, karšio vandens tankų, šildytuvų, skalbimui cėberų, patpoms Jungių, valvų ir visokių dalių.

JOHNSON

PLUMBING SUPPLY CO.

3647 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ISIGYKITE DAINAS SU GAIDOMIS

Daugelis teiraujasi, kur gauti dainas su gaidom choram, duetam, kvartetam ir solo; muziką lietu- viškų šokių ir tt. Linkama pranešti visuomenei, kad musų knygne randasi dainos sekamų auto- rių ir kompozitorių:

T. Tallat—Kėlpšos

Alek. Kačanausk

E. Stanek—Laumanskienės

Juozo Zilevičiaus

Miko Petrausko.

Stasio Simkaus

Juozo Gruodžio

Lietuviškų polkų ir mazurkų pianui.

Knygelė Mažiem Dainininkam (12 dainų).

Daugelis kitų dainų ir muzikos veikalų vaikams ir suaugusiems.

CRANE COAL COMPANY

5332 South Long Avenue — Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių maunų, perkant

5 tonas ar daugiau Sales Tax Extra \$7.65

Blackband Lump \$9.50

WORKERS PUBLISHING ASS'N

3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Veik visos dianelės yra išleistos Lietuvoj, Kaune.

Ateitis Tavo

R. BARANKAS

(Vaizdelis iš Išlaisvintos Lietuvos)

Besileidžiančios saulės spinduliai apšviečia tyliai tekančią Nemuną, skverbiasi pro šilą ir pušų kamienius į ugningus stulpus verčiasi. Šešėliai ilgėja, gula skersai kelio, siekia kelio dešinėje nusitęsiančias pievas. Antanas pusiau snaudžia. Smėlėtam viešklei ratai girgžda, o bėris juk keliai puikiai žino, tad berupestingai paleidęs vadeles, atsirėmęs į šienų nuklotą vežimo kraštą jis stengiasi užmigti. Bet kaž kodėl šiandien tas nesiseka. Mintys lyg vilnys vienos kitas veja, o širdis savotišku neramiu džiaugsmu plaka.

Daug ko šiandien Alytų jis naujo patyrė, daug ko matė, daug ko pusiau suprantamo girdėjo.

Tyliai siubuoja pušys prievakariniam vėly. Mašto dėdė Antanas. Prieš akis vis dar mirguliuoja ryškiai raudonos vėliavos, užrašai, plakatai.

Nežinojo aiškiai senis ko jis šiandien į miestą važiuo. Važiavo visi, tad įsiknė savo bėrį nutraukė ir jis į Alytų. Atrodė kaip atlaidai. Tūkstančiai pėsti, raiti ir važiuoti keliais traukė. Jauni vaikinai divračiais skubinos. O kas ten dedas, ką ten girdėjo, apie tai senelis galėtų porinti tris dienas ir nakteles.

Zmonių daugybė, lyg marios lingavo, lyg avily užė. Iš pastatynių, panašių į sakyklas, ką aplink girdėjo vadinant tribunum, kalbėtojai karštai ir drąsinančiai kalbėjo:

—Nuo šios dienos jūs, jūs, kurie savo prakaitu žemę laistot, esat mūsų išlaisvintos šalies valdonai. Jūs arsite dirvonus ir pliausite jausm sau ir visai šaliai, ir nusikratysite dvarininkų ir ponų.

—Jūs arsite dirvonus sau,—taip puikiai tą suprato senelis. Bet kam gintis. Ne viską pilnai suprato. Nesuprato ką akliniuotas studentas kalbėjo prašmatniais žodžiais, nesuprato ir ką palengvėli įstengė perskaityti vėliavose, išskeltuose plakatuose.

„Tegyvuoja Tarybų Socialistinė Lietuva,“ didžiulę plevešuojančioje raudonoje vėliavoje jis išskaitė. Kagi tas reikšia Tarybų Socialistinė, sunkiai ištaromas pasakutinis žodis, jis klausė įstengė stovindamas šalia. Matai, dėde, socialistinė reikšia, na, kaip čia pasakius, ogi žmonių, tai yra mūsų, biedniokų valdžia. Matai, dėde, valdžia-be ponų. Be ponų. Taip jis supranta. Dabar besibuodamas vežime, jis atsimena. O, gerai atmena senis Antanas. Tai buvo prieš kokius trisdėšimt penkis metus. Atmena kaž-ką panašaus ką šiandien matė. Tada ir vėliavos plevešavo, nors ne tiek daug kaip šiandien. Prįkūstom lūpom, susikaupe tada žmonės klausėsi. Paskui—žandarai... Ir į rinkos akmenis varvanti kraują jis tada matė.

Baisu buvo. Bet jautė jis tada, kad teisingas buvo jaunuolis juodais marškiniais, kurį žandarai sukraujintą nusivedė. Su pagarba ir net paslėptu pavydu jis tada galvojo apie jo vaikystės draugus, Šileikių Adomuką ir Krėvių Praną, kuriuos sukaustytus

tas kaž kur išvežė ir apie kuriuos visas kaimas kalbėjo. Tiesa, kunigas net sakykloj sakė pamokslą rėkdamas, kad reikia klausyti caro, kuris nuo dievo, kad tie „cieikliai“, tai luocieriai, antikristai, kuriuos valdžiai išduoti reikia. Bet kitaip kaimo žmonės galvojo. Kitaip galvojo ir Antanas, nors kaip visuomet—ne viską suprato.

Slinko metai. Užėjo karas. Vokietys atsidangino. Paskui... Antanas galvoja. Paskui jį dulkėšką kaimą ant aukšto Nemuno krašto skrido žinios iš visų šalių. Rusijos žmonės šūkos. Vokietijoj bruzdėjo. Bet smėlėta Dzukija snaudė.

Paskui... Džiugė su visais Antanas nauja lietuviška valdžia. Pirmą kartą suvažiavęs į Merkinę ir pamatęs lietuviškus užrašus gatvėse bemaž apsvirkė.

Slinko metai. Suprato Antanas ir su juos tūkstančiai kitų Antanų ir Jonų, kad ir savos tautos žmonės gali būti žiauriaus valdovais. Valdė Smetona. Rup. įprastu suvalkietišku būdu nusikeičia Antanas. Kad jį... Nepakeliamai mokesčiai užgula tada ant išaudintųjų lušnų. O žodį tark—eidavai už grotų. Prieš kokius penkis šėšis metus sukilo valstiečiai Dzukijoj ir Suvalkijoj. Bruzdėjo Aukštaitijoj, piktinos žemaičiai. Sakėm vėl Smetonos atstolius ir policinikus... Ech, ko to prisiminti. Dėdė Antanas to visko matė, jautė ir suprato.

Paskutiniai saulės spinduliai silpnėdami kovoja su besiantinančiu prievakariniu. Greit mėlynai sidabrinė mėnulio šviesa aples Lietuvos kalvas ir slėnius. Vežimas sustrankėjo ir Antanas padubo iš savo minčių tartum iš gilaus miego. Apžiūrėgė ir nuo vaikystės dienų gerai pažįstama apylinkė kažkaip keičiasi naujai atrodė. Vakaruos paraudęs dangus jam priminė tas raudonas vėliavos, jam rodos, kad jis raides ten mato. Jos pasakoja apie banguojančius rugių laukus, kuriuos su daina pjaus laisvi pjovėjai, apie laimingos žmonės iškovota laisvę besidžiaugiančius... Senio Antano veidas vargo ir sunkaus darbo raukšlėm išvinguotas, rankos pūštelos, o drobiniai marškiniai nudėvėti. Vargėšas senelis Antanai! Jis nesuprato visko, ką ten Alytų aiškino tas jaunas studentas; bet ko jis pirma nesuprato, dabar daros jam taip aišku, aišku. Rodos apylinkės kalvos, pievos, leidžiamai jam tą patį šnibžda. Laisvė! Laisvė!

Kokia žalia ta giria, koks skaidrus Nemunėlis, kokia blaivi ta Lietuvos padangė!

Viskas aplink rodos didžiausi. Džiugakis, Antane! Džiugakis darbo masės, kuriems laisvės saulė nušvito. Pavasarį traktorai vers tavo dirvonus, o pasieny budės raudonarmitiški tankai.

Ir kada laisvės šviesa aples visą žemę, tie tankai lengvai į traktorių paverstis bus.

Džiugakis, Lietuvos liaudi! Ateis tavo.

PASIBAIGĖ RANKDARBIŲ PARODA

Los Angeles, Calif. — Tai lietuvių rankdarbių paroda, kuri buvo išstatyta Los Angeles muzėjuje per du mėnesius laiko, jau pasibaigė ir daiktai sugražinti jų savininkams. Tai buvo graži ir naudinga paroda. Tūkstančiai žmonių susipažino su Lietuva ir jos dirbiniais.

Los Angeles lietuvių draugijos su mokslininku Nikunu priekaičiuje, jautėsi gerai tokią prakrūpį darbą atlikti. Muzėjus štabas taipgi labai patenkintas paroda ir prašė, kad užbaigtumė su programa. Lietuvių Choras jau buvo pasirodęs ta atlikti, bet kuomet pasitaikė, kad muzėjus direktorius Dr. Woodward turėjo išvažiuoti tą dieną, o je pavaduotoja turėjo atstogatas, tai tokiu būdu negalima buvo programą duoti. Tod noris ir buvo garsinta, kad bus programa ir daug lietuvių buvo susirinkę, bet dėlė viršminėtų priežasčių programa negalėjo įvykti. Taigi atsiprašome jeigu kas delto likosi suviltas, nes rengėjai delto nekali.

Lietuvių Bendras Draugijų Komitetas turia visiemis aciu. Kurie bent kuom prisidėtoje prie parodos surengimo. Mokslininkas Nikunas varde muzėjus ruošiasi kožnam parodos rėmėjui įlekti istorinės atminties ženklą.

Taipgi prie progos reikia priminti, kad mokslininkas Nikunas dirba labai graži, originališkas išvaizdos Gedemino Kalną, kurį padovanos Lietuvai varde Los Angeles lietuvių. Tai bus puikus kūrinyis ir Lietuvos valdžiai džiugias gavyus toki istorinį vertingą daiktą. Bet apie tai ir kitus gerb. Nikuno darbus teks rašyti atskirai.

Mums Los Angeles lietuviams yra smagu, kad šį vasarą apsilankė svarbių svečių. Neseniai svečiavosi U. Andriulienė su dukrelėm Betty ir Beverly iš Chicago. Buvo labai smagu susipažinti su gerbioniu viešiom. Apie Andriulį dukreles jau daugelis nuo seniaus žinojo, nes Andriulis, „Vilnius“ redaktorius perėitą rudinį, kada čia lankėsi su prakanbomis, pasakojo apie jas. Bet dabar teko ir susipažinti. Jos paliko labai gerą įspūdį tarp lietuvių. Apie jų pasidarbavimą laikraščiai „Vilniai“ neminėšiu, nes Andriulienė pati parašė apie savo pasekmes.

Dabar, Darbo Dienos šventės proga iš San Francisco buvo atsilankę geri mūsų judėjimo darbuotojai Mugačiai, Pempės ir Baltulionitė. Nors jie labai trumpai buvo, bet buvo smagu

Kaip Naudotis Viešo Darbo Ofisais

Jeigu ieškai darbo, arčiausias viešo darbo ofisas, tamtai pagelbės. Yra apie 1,500 pilno laiko viešo darbo ofisų Jungtinėse Valstijose. Keliaujantieji darbo ofiso atstovai dar reguliariškai aplanko suvirš 3,000 kitų vietų.

Jeigu nėra tokio ofiso kur tamsta gyvenai, ir darbo ofiso atstovai neaplanko tamsty apylinkė, tai klausk savo pašte kur galima rasti arčiausio viešo darbo ofisą.

Viešo darbo ofise, tamsta kalbi su perkabtoju, kuris klausia tamstos koją darbą gi atvini myli ir atsilankys į jo parengimą.

L.L.N. Kluiabas spalio 28 d. rengia balių North Star svetainėje, Kluiabas nutarė, kad per šį balių naujienas narimas bus tik pasc įstojimo. Tad pasinaudokite proga ir prisirašykite prie kluiabo.

Na, o gruodžio 8 d. bus „Vilnius“ naudai vakariene. Mat mes pikniko nesuspėjome surengti, tad rengiam vakariene ir manome, jog bus geros pasekmės lygiai kaip iš pikniko.

Tai tiek šį sykį.

„V.“ Korespondentas.

likti, apie tamstos patyrimą ir išsilavinimą, ir pamatius klaukimais. Jis tamstos visas kvalifikacijas užrašo, taip kad jis bile kada gali rasti informacijas apie vietą tamstai ką tik darbdavys reikalauja tamstos rusies darbininką. Jis tamstai parneša ir siunčia tamstą pasikalbėti su darbdaviu. Ar tamstą samdys ar ne, priklausys nuo tavęs ir darbdavio.

Šitie ofisai, perėitą metų, prie darbo pristatė suvirš 3½ milijonų darbininkų, prityrusių ir neprityrusių.

Dabar, ypatingai, Social Security Board prašo visų darbininkų, kurie gali atlikti darbą apsigyminimo industrijose, užsiregistruoti su viešo darbo ofisais—kiekvienam atsitikime, prie arčiausio ofiso. Tokiu būdu valdžia, ar laivų dirbtuvė, ar ginklų fabriki, drabužių fabriki, ar kitos rusies biznis, kuris reikalauja darbininkų tokiems darbam žinos kur juos greit rasti ir pristatyti prie darbo.

Boards prašo darbdavijų varuoti štuos viešo darbo ofisus jų apylinkėse, ir painformuoti tuos ofisus apie kokius darbus turi ir kiek darbininkų reikalauja.

Ir viešų darbo ofisai susisiekią vieni su kitais, taip kad jie žino kur reikalaujama tavo rusies patyrimo ir prasiliavinimo darbininkų.

Soc. Sec. Board.

PASTOVUMAS

Tą lūdią įstaigos 44-rių metų gyvavimas.

Si bendrovė, kaip mūsų tauta, yra įsteigta ant namų kurie yra savininkų apyvanta. Nerastie saugens vietos taupti savo pinigūs.

ĮSIGYKITE NAMŲ PIRMOŠU LENGVO IŠMOKĖJIMO PLANŲ, ANT ILGŲ METŲ!

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASS'N

3236 South Halsted Street

Tel. Calumet 4118

Jos. M. Mozeris, Sec'y.

Indėliai kiekvieno tauptėjo apdrausti iki \$5,000 Federalinėje įstatoje.

PRANEŠIMAS

Advokatas D. LINCOLN ORLOW praneša, kad savo raštine perkėlia į naują vietą žemiau nurodytu adresu. Advokatai praktikuoja visoj valstijoj federalinose teismuose ir skyriuose.

Specialiai apdraudus teisių duodame patarnavimą višiemis, kurie tik turi bile kokius nesusipratimus su apdrauda del senumo, ar pamesta, ar būtų sunaikinta ar užmiršta,—visa tai padedame atitaisyti.

Sutinku nuvažiuoti ir į kitus miestus ir valstijas del svarbių bily.

Simpatizuojame pažangioms darbo organizacijoms.

D. LINCOLN ORLOW
Attorney and Counselor-at-Law
5404 Hohman Avenue
HAMMOND, INDIANA

FELIX TAVERN

1335 W. Madison St., Chicago — Seely 9533

Mes esame netik aludininkai, bet ir uolūs darbininkų judėjimo rėmėjai. Prašome užėit linksmam laikui. Gera muzika kasdien.

FELIX ir PETRUSĖ GELDBUTO, Savininkai
MIKE NAGIUNAS, Mrg.

TAMO ALEKSYNO BALTICO STREAMLINE BARAS

3107½ S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.
Victory 0885.

„Greitasis“ bėga iš Vilniaus per Kauną, Tainą, Rygą į Klaipėdą ir tiesiai į Bridgeportą pas Aleksyną su tą kraštų gėrimais.

S. ZUJUS, Gaspadorius.

M. KLARICH & SON

Kontraktoriai ir Namų Budavotojai

Staiome ir pertaisome bungalows dvieju aukštų ir apartamentus; baknyžas, mokyklas, garo žiemo stotis, garo žiemo ir kitus trobesius.

3117-19-21 S. Parnell Ave.
CHICAGO, ILL.
CALumet 6509

Pirkit pas MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KANTER Wholesale 4707 So. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

Nusipirkite Knygutę

TEISYBĖ APIE LIETUVĄ

Parašė „Vilnius“ Redaktoriaus

L. PRUSEIKA

Spausdino Darbininkų Spaudos Bendrovė

KAINA TIK 5c.

Užsakymus Siųskite į

„Vilnius“ Adm.

3116 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

CHICAGOS IR APIELINKĖS ŽINIOS

Nedėlioį Ivyks Lietuvių Liuosybės Namu Bendrovės Rudeninis Piknikas. Rengkitės Dalyvauti

KURIE TURI AUTOMOBILIUS, DIREKCIJA PRAŠO SUSTOTI PRIE SVETAINIŲ IR PAIMTI NORINIUS NUVAZUOTI

Rytoj, rugsėjo 15 d., įvyks didžioji iškilni, tai Bendrovės piknikas Liberty Grove, Willow Springs, Ill.

Lietuvių Liuosybės Namu Bendrovė tai populiariskiausia Cicero lietuvių įstajiga. Bendrovė turi daug savo šėrininkų ir draugų.

Taigi, kviečiame visus šėrininkus ir draugus nušv Bendrovės atvykti į šį metinį pikniką, kuriame būsim pasirengę su viskuo svečius priimti tuo puikliausiai.

Kurie turite pardavimui seriją, prašome pingius ir šakneles grąžinti piknikė.

Išlėmėkite, visi pasitaikytų lietus, tai visi praeimi atvykti į Liuosybės svietainę, kur atlaikysime pikniką.

Kurie turite automobilius, draugai, būkite geri sustoti prie Liuosybės svietainės. Susirinkite visi nuo 1-mos iki 2-ros val. nuo pietų, kurie norėsite nuvažiuoti; su automobiliu taip pat atvažiuokite tuo pačiu laiku, nes yra daugelis žmonių, kurie neturės kaip nuvažiuoti ir jės paimdami vieną-kitą daug pastarūšaitė.

Pačiame piknikė bus daug linksmybių ir smagumo. M. B. Butko orkestra gėris šokiams. Bus pagaminti geriausieji valgiai. Gėrimai pirmos rūšies. Prie įžangos tikėty bus dovana \$40 cash. Širdingai užkviečiame visus atsišlyginti mūsų piknikėn

Baisi Tragedija Novakų Seimynoje

Dorothy Novak, 16 metų, 3531 Milwaukee Ave., Užvakar Nušovė Savo Sesutę 6 Metuku.

Si negirdėta tragedija atsitiko užvakar vakare. Novakai po aukščiaui minėtu antrašu užlioko laivėn. Kada tėvas ir motina nuėjo tervan, kambariuose pasilikę visus mergaitės, Dorothy, 16 metų, Mary Ann, 9 metų, ir mažiukę Patricia, 6 metų.

Tai jau buvo po vakarienės Dorothy ir Patricia rengėsi suplauti indus, kaip pasakoja tėvai. Jos pradėjo plauti ir argumentavo, kas juos suištuos. Visą incidentą matė ir girdėty juodvėly sesutė Mary Ann.

Argumentas pasėkė piktumą. Dorothy pasiėmė tėvo revolverį ir pradėjo grąžinti sesutė, kad jina neklusanti suištuosytė indus. Ir tada atsitiko taip, kas aukščiaui pasakytą. — Dorothy nušovė savo sesutę Patricia. Mergaitė mirė vietoje.

Motina atbėgo persigandusi. Nelaimingąja greitai išgabeno ligoninėn, bet jina jau buvo mirusi.

Pašaukta policija išvėžė visą seimyną stolin išklusinėjimu tragedijoms. Policija ir detektivy darbar negali išrūti klausimo, kas tasai privėdė prie to, ką padarė Dorothy, ir jina bus perduota teismui spręsti.

dėlioje, rugsėjo 15 d. Liberty Grove, Willow Springs, Ill. Namu B-vės Direkciija.

Linksmas Surprizas

Pereito kvietimom vakare, rugsėjo 12, Omufė Savukaitė neketikė užklypta linksmo surprizo. Ir tam buvo pamata—tai jos gimintinė (Ona dirba "Vilny" už kvyvedę) už Pas Mockus, Marquette Parke, kur jina gyvena, sugrėžusi namo po darbo rado didelį būrį gėiminių, kurie buvo susirinkę pasakyti jai "Happy birthday to you."

Kada viskas pėringta jau nežinant, aišku, buvo didelis linksmo surprizas. Įteikta jai ne mažai grūžų dovanų.

Šią puotą surengė Mockai. Drg. Stukienė, kaip žinodama, tą dieną jai dar atnešė rastėnė gražių gėlių buketą. S.

Ragina Daktarus Prisdėt su Darbu

Daktarų žurnalas American Medical Association savo straipsny ragina Iliuojus daktarus, kad jie, kada praeis konskripcijos bilis, kad savo darbu prisidėty, kad suteiktų veltūti egzaminacijų naujokam karciavim. Sako, tuo reikalu jau apklausėtinai tikstantieji daktarų ir prašytyn kooperacijos. P.

Didelis Mitingas Rinkimų Klausimu

Manoma Turėti Bent 2,500 Žmonių; Kalbės Komunistų Kandidatai

Sekmadienį, 2:30 po pietų, Wendell Phillips High School's Auditorioj, 39th St. ir Prairie Ave., bus didelis prakalbos, Kalbės James W. Ford, Komunistų Partijos kandidatas į vice-prezidentus, ir William L. Patterson, kandidatas į kongresmaną, ir plačiai žinomas negrų veikėjas.

Mitinge bus aiškina svarbiausi dienos klausimai. Tikimasi turėti apie 2,500 žmonių.

PLIENAS ANGLIJAI

Chicagos geležinės įmonės gamina plieną Anglijai, kuris naudojamas karo reikmenų gaminti mui.

Tėvas aiškina, kad turėjo būti akcidentas. Mergaitė laikosi šaltai. Kada ją vežė policijos stolin, jina dar pareiškusi: "Mama, Patricia nemirs, ji sugrįš". Mat, Dorothy nežinojo, kad sesutė jau mirusi.

Tai tikrai didelė tragedija toje seimynoje. Apie linkmę gyvenimojai labai sujudinti.

Reporteris.

30,000 Meksikiečių Paminės Išsilaisvinimo Dieną

Sekmadienį Chicagoje gyvenanti apie 30,000 meksikonų minės 130-tą metinę sukaktį išsilaisvinimo dienos, kuri vadinama "Grito de Dolores."

Apie 130 metų atgal Miguel Hidalgo vedė meksikiečių sukilimą ir palinosavo tą šalį nuo Ispanijos dvarininkų ir išnaudotojų pavergimo, kurie valdė Meksiką per 300 metų.

Apieškiečijimui rengiamia prie Hull House, Ashland Auditorioj ir dar keliose vietose.

Šiandien "Vilnius" Žinios Oro Bangom

Kaip ir kiekvieną šeštadienį, ši rytą pasiklausykite "Vilnius" žiniu oro bangomis, kuri 9:15 ryle, iš stoties W.G.E.S. Bus suteikta jum vėliausias ir teisingos žinios iš pasaulio, nepenkiant ir Lietuvos.

Pasakykite ir savo kaimynam atsisukti radio tą valandą. Reporteris.

Konskripcija Dar Gali Būti Sulaukyta

Nepaslapsti, visiem žinomam, kad dabar norėjimas valdžios praveryti konskripciją sušaukia žmonių nušėse didelio pasipriešinimo. Susirinkę valdininkai desperatiškai dirba užkarti ant žmonių negėstant įstatymą — pašaukti kariuomenėn šimtus tikstantieju jaunų vyrų.

Senatorių ir kongresmanų komisijos dabar tariasi, konferencija, bet ką mes darome. Amerikos piliečiai? Gal pas daugelį jau yra minis, kad konskripcija praleista? Visai ne. Po šį komisijų susitarimų dar klausimas turės gręžti svarysimui ir pasakui Roosevelt'o parašo gavimui.

Dabar dar nevēli pareikšti savo balsą prieš šį pasojimą. Organizacijos, pavieniai, trokštanti taikos ir demokratijos išlaikymo, suskubkite dirbti! Siuntinus telegramų ir laikų gali paveikti ir valdininkus.

Užpėrėti savaitę Washingtono du tikstantieji taikos šalininkų demonstravo visą savaitę prie kongreso rūmų protestuodami prieš to būly. Ar manote, kad tas nieko nepaveikė? Taip, paveikė. Tik mažuma balsų konskripcijos šalininkai mėgina tasai padaryti įstatymu. Šioji taikos demonstracija šimtus senatorių ir kongresmanų atitraukė nuo balsavimo už konskripciją.

Tik savaitė laiko liko veikimui! Pareikškime savo balsą prieš tai! Mes, kaip ir visos Amerikos žmonės, žinome, kad Europas žmonių kariuomenėn artina mūsų šalį prie karo.

Veikime dabar! —S. B.

RADIO

Primitinta radio klausytojams užsėstė radio ant stoties W.G.E.S. 7:30-11:30 val. rytu ir pasiklausyti graulauz radio programo, kurio leidimu rūpinasi Progress Furniture Company, 3224 South Halsted Street. Įsigisite gerą muziką, dainų ir naujinių patarimų ir pranešimų, ypač bus naudinga girdėti geras žinias ir Progress Krautuves didelio rudenio Išpardavimo, kame yra progos pasipirkti tinkamųjų namam reikmenų mažaisiomis kainomis. Malonėtikė pasiklausyti. Rep. A. Z.

Ex-Mainerių Piknikas ir Šėkmadienį

Nelabai senai susiorganizavo liuosvieji maineriai, dabar gyvenanti Chicagoje. Pradžią jiem labai pasisekė: sutvėrė draugystę po vardu Ex-Mainerių Draugiskās Klubās. Narių turi nemažai. Veikia pagal išgalę.

Klubiečiai priejo prie išvados surengti kokį nors pasilinksminimū užlaigimū sezon. Nutarta turėti pikniką. Tai dabar klubas ir praueša, kad piknikas, prie kurio gerai prirengta, ypač šėkmadienį, rugsėjo 15 dienā, Liepos daržė, 182 ir Kenn ave. Pradžią 11 val. prieš pietus.

Siame piknikė privaltėty dalyvauti visi klubiečiai ir jų draugai. Sako, bus gardžiy gėrimų ir užkandžių; muzika šokiams. Draugas.

CICERO ŽINIOS

Delegatų, būkite 6-to Kongresnio Distrikto Taikos Konferencijoj, Rytoj, Rugs. 15

Išlėmėkite! konferencija įvyks rytoj, rugsėjo 15 d., Clyde Community Building, 2700 S. 61st st., Cicero, Ill. Pradžią 9:30 val. ryte.

Delegatų prašomi būti laikyti konferencijai užlaigisime anksčiau. Apnt delegatų, kviečiame ir svečiai dalyvauti. Bus grauzos programos ir žymūs kalbėtojai.

Visus delegatus ir svečius kviečia konferencijos rengėjai. Dr. E. Oplata, Rašt.

Serga J. Gegužis

Plačiai chiegiעיамs žinomas veikėjas progresyviame judėjime, J. Gegužis, dabartinim laiku serga savo namuose. Ligos priezastis nepatyrta. Per eilame "Vilnius" piknikė, kur jis visada dirbdavo, daugelis pasigėdo jo — neladyvau piknikė. Linkiu jam greitai pasveikti. Draugas.

CLASSIFIED ADS.

VIETOS PRANESIMAI
I.D.S. II-ro APSKRICIO POSEDIS
I.D.S. II-ro APSKRICIO POSEDIS Ivyks rugsėjo 16 d., 8 val. vakaro, "Vilnius" svietainėje, 3116 So. Halsted St. Praskome visus apskricio komiteo narius dalyvauti ir laiku. (13-14-16) Sekr. J. Škeberdytė.

PAJESKOJIMAS
Pajėskite moters pavienės ir merginos apšvedimui, ne jaunesnės 40 metų amžiaus, sukaubančia kiek angliska, sveika ir protinga, kiek pasiturinti. Eaa natly, turi būrny—dirbtuvę, kur tasau visokios rūšies naujoms reikimams. Vieniama labai sunku. Atsižaukite rašydami: Specialty Mgr. & Sales 1911 Canalport Ave., Chicago, Ill. Telephone Monroe 6734 Sales Mgr. (12-14)

Maxwell Gatvės Turgus
Čia daug žmonių atvyksta iš visos Chicagos ir apie linkmę pirktis sau įvairiausių reikmenų. Ypatinai šventadieniais čia daug susirenka.

Galima matyti įvairiausių rasų žmonių ir girdėti kalbant skirtingausiomis kalbomis.

Čia pardavėjai išveda savo daiktus pardavimui ant šalgyvatų, vežimukuose, arba nešasi rankose. Patyrę pirkėjai dažnai susiranda sau reikmenų nupigūnionomis kainomis. Nesuprantanti daiktų vertybės užsimoka brangiau.

Gabel's drabužių krautuvis, 733 W. Maxwell St., kuri garbina "Vilny", turi labai daug drabužių vyrams, moterims, merginoms ir vaikams labai nupigūnionomis kainomis.

Partatinta lietuviams apsilankyti pas jį. Nusineškite jo garsinimū išsikirpė iš "Vilnius", kuris yra vertas \$2 perkant ką nors už \$25.

Rep. (Sk.)

Nubaudė Dvi "Linksmintojas" Po \$25.00
Aną dieną policija padarė "raidų" ant Koo-Koo Club, 520 So. State St. ir "Sioga" uždarė. Vakari teisejas dvi "linksmintojus" murginus nubaudė po \$25 kiekvienų; kiti 22 pareikalavo advokato.

Sako, tų vietoj buvęs perdag naturolos štuvas. —K.

Phone Boulevard 4552 Moterim: Seredomis.
PAULINA
RUSSIAN TURKISH BATHS
ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ
ANTANAS F. CZESNA per 20 metų rūpinasi žmonių sveikata. Dabar naujai pertaisė savo pirtį su akmenų krosnim, padarant tikrai lietuviška.
Duodame Elektros Trytmentus, Ultra Violet Sunshine and Infra Red Light Radiations.
1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St.
A. F. CZESNA, Savininkas.

Telefonas: LAFAYETTE 3138
ARCHER STOKER SALES CO.
3970 ARCHER AVENUE
Kaina tik \$149.50 F. O. B.
Winkler Stokeris doada patin geriausia, švėria, lygia, automatine šluoma, 33' dūmų, už suodžių, nei pelnimo. Fabrika fortoso darba. Stodertina mailiau anglies. Deqa pignėnč šlie. Pats save apmėdoma.
JOE BAGDON, Sav.

Del Teisingo Svorio ir Greito Pristatymo
BLUE FLAME RANGE ALIEJAUS Pašauk
Major Products
3711 S. California Avenue
Telefonas: LAFayette 1118-9
Mes sutuapinam jums \$1.00

SPECIAL SALE
1936 Chevrolet 1/2 tonos trokas geroy tvarkoj—penal body kaip naujas. Kaina tik \$125.
1934 Pontiac Coach.....\$160
1931 Oldsmobile Sedan..... 35
1931 Dodge Sedan..... 25

Įmokėti tik \$5.00. Likusiu suma mažais įmokėjimais per 18 mėnesių.

CIRCLE MOTOR SALES
3535 So. Halsted Street
S. ROMANOVSKY, Mgr.
A90E530

SCHOOLS AND COLLEGES

Patapkite Barberiu
Įmokiname barberio amato mokulimū būdu už mažą mokesč. Įmokėte reikta tik maža dalele, o likusiu suma lengviau įmokėjimais. Atsilankykite, ralykite arba telefonuokite platemū žiniu INTERNACIONAL BARBER COLLEGE, 672 W. Madison St., Chicago, Ill. Phone Monroe 5982

WHOLESALE FURNITURE
Urninis Pardavimas Bakaandų Molekdimas cash už rakadus, sutuapinat nuo 40 iki 90%. Mes prita, tome bile kur. Pašaukite ar ralykite dėl daugiau informacijų. Vientik nacionaliniai žinomi daktari randa pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone RE. 6051.

REAL ESTATE FOR SALE
PARDAVIMUI teisy sudėtas murginis namas su keituvu; kiekvienas aukštai turi 3600 kt. pėdų vietas. Tinkamas lengvū daktari randa pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. (9-10-11) (Aug. 18Sept. 13)

Pardavimui 2 bižnavius lotus North Side ir parvoduoti namu South Side (privatiškai); kiekvienas aukštai turi 3600 kt. pėdų vietas. Tinkamas lengvū daktari randa pas mus. ALISAUSKAS, Sūnus, 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. (9-10-11)

ANGLIŲ KAINOS ŽEMESNĖS PERKANT is **ROSELAND COAL CO.**
343 W. 107th Place
Tel. PULLMAN 6776
Tumonis ir Sunai, Sav.

HOLLYWOOD INN
2417-19 West 43rd Street
Svetainė renduoja jama susirinkimam, parėm, vestuvėm ir visokiem parengimam...
Phone Virginia 9780
MYKOLAS ir ELZBETA RUDAUSKAI (Savininkai)

AUDITORIUM RESTAURANT
3131 S. Halsted St.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akintus Kreivas Akintus Ištaiso.
Ofisai ir Akintų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutartį.

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvim, Kėčijimam ir Kiolodas Bankietam Suteikiam Patarnavima. Linksmas Patarnavimas Vieniems
Antanas Norikas, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
PH: VICTORY 2679

Medicinos Daktarai

Dr. A. K. Rutkauskas
GYDYTOJAS
4442 S. Western Avenue
KASDIENA
Nedėliomis pagal sutartį
Phone Virginia 3216

DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
IR AKINIUS PIRTAIKO
3343 S. Halsted Street
VALANDOS: 11 iki 12, 2 iki 4 ir vakarū 7 iki 8. Šventadieniais 11 iki 12 rytu
Tel. Yards 3146

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bld.
2400 West Madison Street
VALANDOS: 1 iki 2 po pietų, 8 iki 9 vakaru
Tel. Seeley 7330
Namų Telefonas Brunswick 6597

DR. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vakaru. Nedėliomis pagal sutartį
Ofiso Tel. Yards 4787
Namų Tel. PROSPER 1938

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
VALANDOS: 1-3 ir 6-8:30 p.m.
Nedėliomis pagal sutartį.
Phone Yards 5921
Residencijos Kenwood 5187

DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kampas 309 ir 5. Halsted St.)
VALANDOS: 1-3 ir 6:30 iki 8:30 vakaru.
Rez. 4910 S. Michigan Blvd.

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
Ofiso Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaru
Ofiso Telefonas Lafayette 6668
Namų Tel. Portsmouth 6616

Dr. Marjan S. Swiort
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4258 Archer Avenue
Kalba Rusiskai ir Lenkiskai
Valandos: nuo 1-4 ir 7-9

DENTISTAS
Phones: Yards 2246
DR. C. Z. VEZEL'S
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(artė 6th Street)
Valandos: nuo 9 iki 9 vakaru. Serodė pagal sutartį.

Telefonas HEMLOCK 9252
ANELIA K. JARUSZ
Physical Therapy & Midwife
6636 S. Western Avenue, Chicago, Ill.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 7 vakaru.
Išskyrus šeštadienim ir šėkmadienim, randasi Central Ave., Beverly Shore, Telephone Michigan City 270-R3

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akintus Kreivas Akintus Ištaiso.
Ofisai ir Akintų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutartį.

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvim, Kėčijimam ir Kiolodas Bankietam Suteikiam Patarnavima. Linksmas Patarnavimas Vieniems
Antanas Norikas, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
PH: VICTORY 2679

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akintus Kreivas Akintus Ištaiso.
Ofisai ir Akintų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėliomis pagal sutartį.

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvim, Kėčijimam ir Kiolodas Bankietam Suteikiam Patarnavima. Linksmas Patarnavimas Vieniems
Antanas Norikas, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
PH: VICTORY 2679

UNIVERSAL RESTAURANT
Vestuvim, Kėčijimam ir Kiolodas Bankietam Suteikiam Patarnavima. Linksmas Patarnavimas Vieniems
Antanas Norikas, Sav.
750 W. 31st St., Chicago, Ill.
PH: VICTORY 2679

VYTAUTAS TARUTIS
ADVOKATAS
B. J. D. G. F. O. B.
3133 S. Halsted Street
Valandos: 11 iki 2, 4 iki 8 Val. Vak.
Phone Calumet 6877
134 N. La Salle Street
Room 2014
PHONE: STATE 7572
3149 S. Halsted Street
PHONE: VICTORY 2679

"BUK SILUMOJ LINKSMAS IR TAUPYK"
SHELL Blue Flame RANGE OIL ir FUEL OIL
Karščiaui Dega, Todėl Mažiau Sudega
PIRKITE **STANLEY OIL CO.**
TELEFONAI: VIRginia 3100
VIRginia 9740
4400-02 SOUTH WESTERN AVENUE